

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

PRORAČUNA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

za 2015. godinu

Broj: 04-08/16

Sarajevo, srpanj 2016. godine

KAZALO

I.	NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE.....	1
II.	IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI.....	3
1.	Uvod	3
2.	Predmet, cilj i obujam revizije.....	3
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća	3
4.	Sustav internih kontrola i interna revizija.....	5
5.	Proračun i izvješćivanje	6
5.1	Prihodi i primici	7
5.2	Rashodi, izdaci i financiranje	8
5.2.1	<i>Izdaci za bruto plaće i naknade.....</i>	8
5.2.2	<i>Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge.....</i>	9
5.2.3	<i>Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....</i>	12
5.2.4	<i>Kapitalni transferi .....</i>	13
5.2.5	<i>Tekuća pričuva .....</i>	14
5.3	Finansijski rezultat	14
6.	Imovina, obveze i izvor i sredstava	15
6.1	Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)	15
6.2	Obveze (kratkoročne obveze i razgraničenja, dugoročne obveze i razgraničenja).....	16
7.	Vanbilančna evidencija	17
8.	Javne nabave	17
9.	Godišnji popis.....	19
10.	Komentar	20
III.	REZIME DANIH PREPORUKA	22
IV.	PRIVITAK FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	1
1.	BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2015. GODINE	2
2.	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA ZA 2015. GODINU	3
3.	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA ZA 2015. GODINU.....	7

I. NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća (Račun prihoda i rashoda, Bilanca stanja, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna) **Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije** na dan 31. prosinac 2015. godine i za godinu koja završava na taj dan i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika odgovorne su za izradu i fer prezentiranje finansijskih izvješća sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća, rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika su odgovorne i za poslovanje sukladno Zakonu o javnim nabavama i drugim relevantnim zakonima i propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa temeljem kojih su transakcije i iznosi objavljivani u finansijskim izvješćima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća, u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske informacije i transakcije, po svim bitnim pitanjima, sukladne odgovarajućim zakonskim i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Sudske presude i izvršna sudska rješenja u ukupnom iznosu od **20.039.358 KM** nisu knjigovodstveno evidentirani u izvještajnim razdobljima na koje se odnose, od čega se samo na 2015. godinu odnosi **2.505.480 KM**, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi

pripadajućih obračunskih razdoblja i ukupno iskazane obveze, a samim tim i finansijski rezultat tekuće godine i ukupno neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) nisu točno iskazani (točke 5.3. i 7. Izvješća);

2. Proračunom za 2015. godinu, kao ni njegovim izmjenama i dopunama nije planirano pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina (akumuliranog deficita), sukladno članku 43. stav 2. Zakona o proračunima u FBiH, koji je na datum prethodne bilance iznosio 25.824.402 KM (točka 5. Izvješća);
3. Nisu pravovremeno poduzete aktivnosti na izboru većeg broja dobavljača za tekuće izdatke, zbog čega su proračunski korisnici robe i usluge većim dijelom nabavljali temeljem ugovora iz prethodnih godina, što nije sukladno sa postupcima i procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama (točka 8. Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte navedene u točkama 1. i 3. „Osnove za izražavanje mišljenja“, konsolidirana finansijska izvješća Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i fer stanje imovine i obveza na dan 31.12.2015. godine i rezultate poslovanja za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja.

Finansijske informacije i transakcije prikazane u konsolidiranim finansijskim izvješćima Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije u tijeku 2015. godine, osim za efekte navedene u točkama „Osnova za izražavanje mišljenja“, bile su u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Skretanje pažnje

Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja skrećemo pažnju na sljedeće:

Visokoškolske ustanove i pravosudne institucije nisu uključene u sustav Jedinstvenog računa Riznice. Navedeno ima za posljedicu da Ministarstvo financija nema uspostavljen nadzor i kontrolu nad trošenjem raspoloživih sredstava (točke 5.2.3 i 6.1 Izvješća).

Sarajevo, 27.07.2016. godine

Zamjenik generalnog revizora

Dragan Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dževad Nekić, dipl. oec.

II. IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

1. Uvod

Hercegovačko-neretvanska županija (u daljem tekstu: Županija) je jedna od deset županija u Federaciji BiH. Površina Županije je 4.401 km², a procijenjeni broj stanovnika iznosi oko 225.000.

Administrativno Županiju čini 8 općina i 1 grad: Čapljina, Čitluk, Konjic, Jablanica, Prozor-Rama, Ravno, Stolac, Neum i Grad Mostar. Ustavne nadležnosti se obavljaju putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Zakonodavna vlast je Skupština koju čini 30 poslanika izabralih na razdoblje od 4 godine. Izvršna vlast je Vlada Županije, a čini je Predsjednik i 11 ministara. Sudsku vlast vrše županijski sud, općinski sudovi i županijsko tužiteljstvo.

Funkciju županijske uprave vrše županijska ministarstva, uprave, zavodi i ustanove, sukladno Zakonu o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rada i uređuju druga pitanja od značaja za njihovu organizaciju i funkcioniranje.

Županijskim ministarstvima rukovodi ministar, a radom županijskih zavoda, uprava i ustanova rukovode ravnatelji.

Sredstva za rad županijskih organa uprave, kojima je povjeren provođenje županijske politike i propisa, osiguravaju se Proračunom, koji na prijedlog Vlade donosi Skupština Županije. Iz Proračuna Županije financira se 105 korisnika od čega je 11 ministarstava, 49 osnovnih škola, 26 srednjih škola, 7 pravosudnih institucija i 12 drugih korisnika.

Na dan 31.12.2015. godine broj uposlenih je 5.461, od čega u ustanovama osnovnog obrazovanja 2.201, srednjeg obrazovanja 1.236, policiji 1.124, pravosudnim institucijama 310 i ostalim organima uprave 590.

Administrativno, političko, prosvjetno i kulturno središte Županije je u gradu Mostaru.

Središte Vlade Županije je u Mostaru u ulici Stjepana Radića broj 3.

2. Predmet, cilj i obujam revizije

Predmet revizije su konsolidirana finansijska izvješća Proračuna Županije za 2015. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvješća je da omogući revizoru da izradi mišljenje o finansijskim izvješćima koja su predmet revizije, tj. da li finansijska izvješća, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Županije na dan 31.12.2015. godine, izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje sukladno važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijska izvješća sačinjena sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima u razdoblju od prosinca 2015. godine do svibnja 2016. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem temeljem uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio reviziju finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2013. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvješćima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Županija je sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH dostavila Uredu 29.09.2014. godine Zaključak Vlade o prihvaćanju preporuka danih u Izvješću o reviziji za 2013. godinu, sa navodom da će iste biti ugrađene u programe rada za 2015. godinu, a dio preporuka će biti realiziran do kraja 2014. godine. Pored navedenog Zaključka nije dostavljen konkretan program aktivnosti sa rokovima izvršenja i zaduženjima u cilju prevazilaženja nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću za 2013. godinu.

U vezi realiziranja preporuka danih u reviziji za 2013. godinu, revizijom za 2015. godinu je utvrđeno da:

Županija je **postupila** po danim preporukama koje se odnose na:

- iskazivanje nerealiziranih namjenskih sredstva na poziciji razgraničenih prihoda,
- sačinjavanje godišnjih finansijskih izvješća od sudova koji raspolažu sa izdvojenim depozitnim računima i dostavljanje istih u Ministarstvo financija na konsolidiranje,
- obračun naknade za prekovremeni rad i isplatu u slučajevima propisanim Zakonom o radu i na temelju relevantne dokumentacije.

Županija je **djelomično postupila** po danim preporukama koje se odnose na:

- uspostavljanje efikasnog sustava internih kontrola donošenjem i provođenjem propisanih akata sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika,
- pravovremeno uravnoteženje rashoda sa prihodima u slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan sukladno važećim zakonskim propisima,
- evidentiranje izdataka sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH,
- uspostavu ažurne pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, redovito usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencijskih dokumenata o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice,
- stvaranje zakonskog okvira za dodjelu prava na eksploataciju mineralnih sirovina kako bi se spriječila njihova bespravna eksploatacija,
- osiguranje dosljedne primjene Uredbe o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila u organima uprave Županije i internih akata u dijelu popunjavanja putnih naloga za službena vozila i sačinjavanja evidencija o utrošku goriva i uporabi vozila,
- unos potraživanja u sustav Glavne knjige u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja istih u finansijskim izvješćima.

Županija **nije postupila po preporukama**, koje se odnose na:

- dosljedno pridržavanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH kod izrade, donošenja i izvršenja proračuna,
- dosljedno pridržavanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH u dijelu stvaranja izdataka samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna,
- usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem,
- angažiranje vanjskih suradnika po ugovorima o djelu za poslove za koje je propisima utvrđena mogućnost zaključivanja istih i koji nisu predviđeni kao redoviti poslovi pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu,
- preispitivanje opravdanosti isplate naknada za rad uposlenicima u povjerenstvima pri obavljanju poslova iz nadležnosti organa uprave,
- doradu akta kojim se regulira korištenje sredstava za reprezentaciju u djelu definiranja ograničenja za trošenje ovih sredstava, kao i priznavanje troškova temeljem validne računovodstvene dokumentacije,
- dosljednu primjenu odredbe Odluke Vlade kod Ministarstva unutarnjih poslova kojom su regulirani izdaci za mobilne telefone,
- realiziranje transfera za visoko školstvo, kulturu i šport po unaprijed jasno definiranim i mjerljivim kriterijima kako je to Zakonom o izvršenju proračuna i definirano,
- pravovremeno donošenje odgovarajućih odluka kod odabira najpovoljnijih dobavljača za tekuće izdatke kako bi se robe i usluge nabavljale od dobavljača koji su ponudili najbolje uvjete za ugovorni organ,

- primjenu vrste postupka propisanu odredbama Zakona o javnim nabavama, a kod izbora najpovoljnijeg ponuđača osigurati zadovoljavajuću konkurentnost definiranu navedenim Zakonom,
- donošenje Zakona o šumama Županije kako bi se stvorili preduvjeti za zakonito gospodarenje šumama i zaštite šume kao javno dobro.

4. Sustav internih kontrola i interna revizija

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sustava interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Prema postojećim propisima, svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutarnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoј nadležnosti. Također su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sustava upravne i računovodstvene kontrole nad proračunima, naplati prihoda i primitaka i proračunskim izdacima i isplataima.

Zakonom o proračunima u FBiH propisano je da su proračunski korisnici obvezni urediti sustav interne kontrole sukladno Međunarodnim standardima interne kontrole. Sukladno navedenom Zakonu, Ministarstvo financija donosi instrukcije za uspostavu i održavanje sustava interne kontrole, a proračunski korisnici obvezni su donijeti pravilnike o internim kontrolama. Pored navedenog, istim Zakonom je predviđeno da poslove proračunskog nadzora po službenoj dužnosti vrše proračunski inspektorji koji su ovlašteni službenici Ministarstva financija.

Provedenom revizijom utvrđeno je da Ministarstvo financija nije donijelo instrukcije za uspostavu i održavanje sustava interne kontrole, da proračunski korisnici nisu donijeli pravilnike o internim kontrolama, te da nisu imenovani proračunski inspektorji.

Ministarstvo unutarnjih poslova prilikom unosa podataka u sustav Riznice ne popunjava dokument „Unos grupe faktura“ (obrazac broj 2), sukladno Naputku o izvršavanju proračuna sa jedinstvenog računa riznice („Službene novine FBiH“ broj 94/07), zbog čega se unos podataka i izvršenje transakcija obavljuju bez svih propisanih podataka, što se može negativno odraziti na kompletност evidencija.

Nije stvoren odgovarajući zakonski okvir za eksploataciju mineralnih sirovina i gospodarenje šumama, što ima za posljedicu bespravno korištenje istih kao javnog dobra, a samim tim i manje prihode proračuna, kako Županije, tako i proračuna jedinica lokalne samouprave.

Nisu pravovremeno donošene potrebne odluke vezane za procedure odabira dobavljača za nabavu roba i usluga, što je imalo za posljedicu da su se većinom primjenjivali ugovori iz prethodnog razdoblja.

Osim naprijed navedenih, konstatirane su i nepravilnosti kod izdataka za ugovore o djelu, ugovore o povremenim i privremenim poslovima, naknade za rad u povjerenstvima, reprezentaciju, usluge mobilne telefonije, troškove odvjetnika, korištenje službenih vozila, prijema volontera i vježbenika kao i tekućih transfera, što je detaljnije obrazloženo u točkama 5.2.2 i 5.2.3 Izvješća.

Za sve naprijed navedene nedostatke i slabosti u funkcioniranju sustava internih kontrola dane su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvješća u kojima su šire konstatirane spomenute aktivnosti.

Poboljšati funkcioniranje sustava internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, kao i dosljedne primjene zakonskih i ostalih propisa, donijeti nedostajuće akte, a sve donesene akte u potpunosti i dosljedno primjenjivati, vršiti adekvatan nadzor i u kontinuitetu pratiti njihovo poštivanje.

Interni auditet

Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH predviđeno je da će sve županije u FBiH formirati jedinice za internu reviziju pri županijskom ministarstvu financija, koje će pokrivati sve proračunske organizacije prvog i drugog reda u sastavu županije.

Iako je Vlada Županije 03.11.2011. godine, donijela Odluku o utemeljenju Ureda za internu reviziju Županije kao samostalne službe Vlade, isti nije počeo sa radom niti u 2015. godini.

Tijekom revizije prezentirana je Izjava o fiskalnoj odgovornosti Ministarstva financija za razdoblja 01.01. do 22.09. i 23.09. do 31.12.2015. godine. Ista je urađena i dostavljena sukladno čl. 2. i čl. 6. Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti. Dostavljena je informacija o korisnicima (22) koji su dokumentaciju dostavili u propisanom roku, nakon roka (8), kao i korisnici koji nisu dostavili izjave (Skupština Županije i Zavod za školstvo). Internim aktom nije uređen način formalne i suštinske kontrole izjava o fiskalnoj odgovornosti.

Uspostaviti jedinicu za internu reviziju sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

5. Proračun i izvješćivanje

Obzirom da Proračun Županije za 2015. godinu nije usvojen do kraja 2014. godine, financiranje u prvom kvartalu 2015. godine, utvrđeno u iznosu od 44.618.654 KM, vršilo se temeljem Odluke o privremenom financiranju javnih potreba od 29.12.2014. godine. Proračun za 2015. godinu usvojen je 01.04.2015. godine u iznosu 193.608.559 KM, od čega su planirani prihodi 183.146.559 KM, primici od domaćeg kratkoročnog zaduživanja 7.440.000 KM i akumulirani razgraničeni prihodi 3.022.000 KM. Rashodi i izdaci su planirani u iznosu od 182.468.219 KM, a izdaci za otplatu duga od 11.140.340 KM. Izmjenama i dopunama Proračuna od 15.12.2015. godine planirani su prihodi i primici, kao i rashodi i izdaci od 187.776.700 KM.

U Izvješću o izvršenju proračuna je iskazano ostvarenje prihoda u iznosu 180.100.120 KM. Strukturu ostvarenih prihoda čine porezni prihodi 142.708.724 KM, neporezni prihodi 33.967.724 KM i primljeni tekući transferi i donacije 3.423.672 KM. Iskazani su primici od prodaje stalnih sredstava u iznosu 3.911 KM. U izvješću o izvršenju proračuna su iskazani rashodi od 166.399.709 KM, izdaci za otplatu dugova 4.441.472 KM i izdaci za nabavu stalnih sredstava 1.212.052 KM.

Provedenom revizijom je utvrđeno da se kod planiranja, donošenja i izvršenja proračuna nije pridržavalo u cijelosti odredbi Zakona o proračunima u FBiH, obzirom da:

- Proračunom za 2015. godinu, kao ni njegovim Izmjenama i dopunama nije planirano pokriće ostvarenog akumuliranog deficitu u ranijem razdoblju, sukladno članku 43. Zakona o proračunima u FBiH;
- Određeni proračunski korisnici se nisu pridržavali Instrukcije za izradu proračunskog zahtjeva u dijelu nepoštivanja ograničenja (zahtjevi su iznosili 239.423.652 KM) i sačinjavanja obrazloženja uz finansijski plan;
- Izmjenama i dopunama Proračuna su planirana sredstva akumulirana na transakcijskim računima u iznosu 3.661.050 KM, koja u stvarnosti predstavljaju neutrošena a prikupljena namjenska sredstva iz ranijih godina;
- Izmjenama i dopunama Proračuna nisu realno planirani prihodi, obzirom da se u trenutku usvajanja istog (15.12.2015. godine) raspolagalo sa relevantnim informacijama o do tada ostvarenim prihodima.

Godišnja konsolidirana finansijska izvješća o izvršenju proračuna Županije za razdoblje od 01.01. do 31.12.2015. godine, sačinjena su od strane Ministarstva financija, potpisana od strane ovlaštenih osoba, ovjerena pečatima i u zakonskom roku dostavljena nadležnim institucijama.

Pregled izvršenja proračuna dat je u Privitku IV Finansijska izvješća.

Kod izrade, donošenja i izvršenja proračuna dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH u dijelu planiranja pokrića akumuliranog deficitu, pridržavanja ograničenja i planiranja prihoda.

5.1 Prihodi i primici

U konsolidiranim finansijskim izvješćima za 2015. godinu prihodi su iskazani u iznosu od 180.100.120 KM, što u odnosu na izmjenama i dopunama Proračuna planiranih 185.093.420 KM predstavlja ostvarenje od 97,30 %. U odnosu na plan prihoda iskazano je manje ostvarenje naknada i taksi 4.714.771 KM i indirektnih poreza 1.845.775 KM. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su veći prihodi za 8.921.254 KM.

Prihodi od pružanja javnih usluga su iskazani u iznosu od 2.737.930 KM, i većim dijelom se odnose na aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova 1.396.431 KM, Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa 588.846 KM i Ministarstva financija – Riznica 157.095 KM. Obzirom da Riznica nije predviđena za pružanje usluga, iskazano ostvarenje predstavlja prihode kod kojih nalozi za uplatu nisu popunjeni sukladno Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda proračuna i izvanproračunskih fondova na teritoriji FBiH, i isti se evidentiraju kao nerazvrstane uplate javnih prihoda na ovoj poziciji. Navedeno ukazuje da pojedini proračunski korisnici nisu uspostavili zadovoljavajuće pomoćne evidencije o ostvarenim prihodima temeljem pruženih usluga, niti da se vršilo usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija sa podacima Glavne knjige Riznice.

Proračunski korisnici koji ostvaruju prihode dužni su uspostaviti ažurne pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, vršiti redovito usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige, sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.

U strukturi prihoda od pružanja javnih usluga iskazani su **vlastiti prihodi proračunskih korisnika** od 551.951 KM, koji su u značajnijim iznosima evidentirani kod Ministarstva unutarnjih poslova (394.432 KM), Riznice (40.153 KM) i Narodne knjižnice (28.135 KM). Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele („Službene novine FBiH“ broj 11/07 i 73/07) predviđeno je da se vlastitim prihodima podrazumijevaju prihodi koje proračunski korisnici ostvare obavljanjem djelatnosti na tržištu, ali ne i prihodi koje ostvare obavljanjem temeljne djelatnosti za koju je propisima utvrđena visina naknade za usluge koje pružaju pravnim i fizičkim osobama. Prema navedenoj Uredbi, utvrđivanje vrste vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele korisnika proračuna trebalo je urediti u roku od 90 dana županijskim propisima, što nije učinjeno ni do kraja 2015. godine. Zakonom o izvršenju proračuna Hercegovačko-neretvanske županije za 2015. godinu predviđeno je da će se realiziranje izdataka planiranih iz ostvarenja vlastitih prihoda vršiti sukladno ostvarenim prihodima do visine planiranih rashoda, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Provedenom revizijom utvrđeno je da su u okviru vlastitih prihoda evidentirani i prihodi ostvareni obavljanjem temeljne djelatnosti.

Proračunski korisnici koji ostvaruju vlastite prihode dužni su donijeti akt o utvrđivanju vlastitih prihoda, sukladno federalnoj uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele, a vlastitim prihodima iskazivati prihode ostvarene na tržištu.

Prema podacima raspodjele javnih prihoda na korisnike – „B2 obrada“ prikupljeni su **prihodi temeljem danih koncesija** na području Županije u iznosu od 420.200 KM, od čega je Županijskom proračunu raspoređeno 189.090 KM, a proračunima općina 231.110 KM. Zakonom o koncesijama Županije („Narodne novine Županije“ br. 1/13) je definirano da općinama na čijem području se nalazi predmet koncesije pripada 55 % ostvarenih prihoda od koncesija, a Županiji 45 %. Iako je člankom 37. navedenog Zakona predviđeno da registar svih zaključenih ugovora o koncesiji vodi Ministarstvo financija, isti nije uspostavljen, te se osnovni podaci o zaključenim ugovorima evidentiraju u pomoćnoj evidenciji, a ne u registru, što se može negativno odraziti na potpunost evidencija. Također, Zakonom o koncesijama je predviđeno da način i vođenje registra ugovora o koncesiji utvrđuje Ministar financija u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, što nije učinjeno ni do kraja 2015. godine.

Prema prezentiranim podacima u 2015. godini, iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva, od zaključenih 6 ugovora bila su aktivna 2 koncesijska ugovora za eksploataciju mineralnih resursa, po kojim je naplaćeno 7.938 KM tekuće koncesijske naknade, dok je od 3 koncesionara naplaćeno 130.114 KM jednokratne

koncesijske naknade, koji nisu počeli sa eksploatacijom, obzirom da je u tijeku pribavljanje potrebnih dozvola i projekata.

Iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede tijekom 2015. godine zaključeno je 6 ugovora o koncesijama, po kojim su koncesionari uplatili 254.994 KM jednokratne koncesijske naknade. Relativno mali broj potpisanih ugovora o eksploataciji mineralnih sirovina ima za posljedicu bespravnu eksploataciju istih, odnosno negativne posljedice u vidu prikupljanja naknada, kako u Proračunu Županije tako i u proračune općina na čijem području se nalaze mineralne sirovine.

U cilju prevazilaženja konstatiranog stanja, Ministarstvo gospodarstva je sačinilo Informaciju o nelegalnoj eksploataciji mineralne sirovine na području Županije, s prijedlogom mjera, koju je Vlada Županije usvojila Zaključkom od 24.03.2016. godine.

Provedenom revizijom je utvrđeno da tijekom 2015. godine nisu ispostavljane fakture za eksploatirane mineralne sirovine temeljem 2 važeća ugovora o koncesijama iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva, zbog čega nije iskazano potraživanje po ovoj osnovi.

U cilju zaštite mineralnih sirovina kao javnog dobra, potrebno je dosljedno primjenjivati važeće propise kako bi se temeljem istog ostvarivali prihodi proračuna, kako Županije tako i proračuna jedinica lokalne samouprave.

5.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U konsolidiranim finansijskim izvješćima za 2015. godinu ukupno ostvareni rashodi, izdaci i financiranje iskazani su u iznosu od 172.053.233 KM i u odnosu na plan manji su za 15.723.467 KM ili za 8,38 %

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: primanja uposlenih 119.226.125 KM, tekući transferi 28.522.893 KM, izdaci za materijal, sitni inventar i usluge 15.816.632 KM, otplate duga 4.441.472 KM, izdaci za kamate 1.747.590 KM, nabava stalnih sredstava 1.212.052 KM i kapitalni transferi 1.086.469 KM.

5.2.1 Izdaci za bruto plaće i naknade

Troškovi bruto plaća, naknada troškova uposlenih i doprinosa iskazani su u iznosu od 119.226.125 KM.

Na plaće i pripadajuće poreze i doprinose odnosi se 103.900.151 KM, a na naknade troškova uposlenih 15.325.974 KM. U okviru naknada, na topli obrok odnosi se 8.956.963 KM, regres 2.091.753 KM, prijevoz na posao i sa posla 2.760.931 KM, novčane pomoći u slučaju smrti 627.108 KM, otpremnine 613.387 KM, i pomoći u slučaju bolesti 256.330 KM.

Osnovica za obračun plaća nositelja zakonodavne i izvršne vlasti iznosila je 142,80 KM, dok je za sve ostale uposlenike iznosila 477 KM. Visina naknade za topli obrok po mjesecnim odlukama Vlade iznosila je 8 KM dnevno, a regres 414 KM osim za suce, tužitelje i stručne suradnike u pravosudnim institucijama kojima sukladno Zakonu o plaćama i naknadama sudaca u BiH isti iznosi 50 % njihove plaće.

Plaća (neto s porezom, bez minulog rada) premijera iznosi 3.713 KM, ministara 3.342 KM (u plaće premijera i ministara uključeno je 30% temeljem položajnog dodatka), predsjedavajućeg Skupštine 2.856 KM, zamjenika predsjedavajućeg Skupštine 2.713 KM, profesionalnih zastupnika od 1.714 KM (u prosincu 2015. godine je bilo 28 profesionaliziranih zastupnika). Najviša je plaća premijera, dok najniža plaća iznosi 506 KM. Izabranim dužnosnicima i nositeljima izvršnih dužnosti nakon prestanka javne dužnosti u 2015. godini isplaćen je ukupan iznos 93.046 KM (neto s porezom) za dva ministra i pet zastupnika, sukladno Zakonu o pravima izabranih dužnosnika i nositelja izvršnih dužnosti u institucijama vlasti Županije.

Skupština je u svibnju 2015. godine odobrila prijavu Vlade na javni poziv za sudjelovanje u **Programu sufinanciranja zapošljavanja i stjecanja prvog iskustva** kojeg je raspisao Federalni zavod za zapošljavanje. Vlada je u studenom Odlukom usvojila Program zapošljavanja 100 vježbenika, kojim utvrđuje uvjete za zaključenje ugovora, kriterije, te broj izvršitelja sa VSS i VŠS po struci i tijelu uprave. Javni natječaj je objavljen 01.12.2015. godine. Zaključkom Vlade od 28.12.2015. godine je određeno da će se pozicije za koje nema dovoljan broj kandidata popuniti s vježbenicima drugih zanimanja. U izvješću o radu povjerenstva za provedbu natječajne procedure navedeno je da je ukupno prispjelo 636 prijava od kojih je 627 potpunih, te da je intervjuu pristupilo 509 kandidata koji su svi ocijenjeni kao uspješni. Iako je u izvješću navedeno da je povjerenstvo izvršilo bodovanje prema kriterijima, nisu nam dostavljeni evidencijski materijali.

zaprimljenih prijava i bodovna rang lista kandidata. Lista uspješnih 100 kandidata koja je prezentirana ne sadrži stručnu spremu, struku, niti broj dodijeljenih bodova po pojedinom kriteriju.

Obzirom na navedena ograničenja, ne možemo potvrditi da je izvršena primjena utvrđenih kriterija u postupku prijema vježbenika u tijela uprave Županije.

5.2.2 Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge iskazani su u iznosu od 15.816.632 KM, a odnose se na tekuće održavanje 4.830.725 KM; ugovorene usluge 4.104.783 KM; komunalne usluge 2.175.751 KM; izdatke za energiju 1.441.939 KM; nabavu materijala 1.389.564 KM; usluge prijevoza i goriva 729.201 KM; unajmljivanje imovine i opreme 677.037 KM; bankarske usluge 320.764 KM i putne troškove 146.868 KM.

Ugovorene usluge čine: izdaci za ostale samostalne djelatnosti (ugovori o djelu i ugovori o privremenim i povremenim poslovima) 1.352.369 KM, naknade za rad u povjerenstvima 415.283 KM, troškovi odvjetnika 257.712 KM, naknade skupštinskim zastupnicima 253.259 KM, troškovi reprezentacije 166.527 KM i ostale stručne usluge 137.466 KM.

Ugovori o djelu i ugovori o povremenim i privremenim poslovima iskazani su u iznosu 1.352.369 KM. Najveći dio ovih izdataka iskazan je kod obrazovnih ustanova (963.575 KM) i odnose se na angažiranje nastavnog osoblja (djelatnika i vanjskih suradnika) za održavanje redovne i izvanredne nastave i ispita. Kod ostalih proračunskih korisnika izdaci po ovoj osnovi iznose 388.794 KM.

Kod Županijskog tužiteljstva (126.661 KM) ugovori se u najvećoj mjeri odnose na rad sudskih vještaka, kod Općinskog suda Mostar (51.267 KM) na angažman osoba po Projektu unaprjeđenja efikasnosti pravosuđa temeljem javnog poziva, kod Ureda predsjednika Vlade (17.700 KM) za savjetničke i konzultantske usluge, kod Ministarstva gospodarstva (13.190 KM) za poslove pripreme za registraciju i poslove pokretanja stečajnog postupka poduzeća „MI SOKO Proizvodnja opreme“ d.d. Mostar. Temeljem ugovora o djelu angažirani su stručni suradnici za projekte iz područja obrazovanja, kulture i športa (Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa, 5.850 KM), te za poslove dostave predmeta i akata i terenske obilaske u vezi sa stambenim zbrinjavanjem pripadnika braniteljske populacije (Ministarstvo za pitanja branitelja, 8.030 KM). Iako navedeni poslovi nisu precizno navedeni u pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu, smatramo da su isti u nadležnosti proračunskih korisnika. U pojedinim slučajevima zaključeni su ugovori o djelu za redovite poslove koji su predviđeni pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu. Ministarstvo financija je uz obrazloženje povećanog obujma posla zaključilo ugovore o djelu za poslove u vezi sa povratom javnih prihoda i računovodstvene poslove (17.840 KM), Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave za poslove vozača i poslove arhiviranja (15.210 KM). Pored navedenih, zaključivani su ugovori za obavljanje poslova održavanja čistoće (Ministarstvo prosvjete, MUP, Županijsko tužiteljstvo), poslove održavanja i domarske poslove (Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, Ministarstvo prometa i veza, Županijsko tužiteljstvo) i druge redovne poslove. Od ožujka 2015. godine na snazi je bio Zaključak Vlade kojim se obustavlja prijem u radni odnos državnih službenika i namještenika u županijskim ministarstvima i drugim organima uprave, te sistematizirana, a upražnjena radna mjesta nisu bila popunjena. Ugovori se najčešće zaključuju za razdoblje od mjesec dana, bez navođenja točnog vremena potrebnog za obavljanje poslova a nisu nam prezentirani interni akti kojima se regulira način angažiranja osoba po ovom osnovu.

Izvršiti sveobuhvatnu analizu izdataka za angažiranje osoba temeljem ugovora o djelu, iste ne zaključivati za redovne poslove i poslove iz nadležnosti proračunskih korisnika, te uspostaviti kontrolu trošenja javnog novca u ove svrhe s ciljem osiguranja transparentnosti i efikasnosti.

Izdaci za rad u povjerenstvima iskazani su u iznosu 415.283 KM i u najvećoj mjeri se odnose na Ministarstvo prosvjete (153.036 KM), Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi (54.455 KM), MUP (40.021 KM) i Zajedničke materijale Ureda predsjednika Vlade (31.750 KM). Kod Ministarstva prosvjete se najveći dio ovih izdataka odnosi na povjerenstva za provođenje vozačkih ispita i kontrolu i nadzor (136.015 KM prema pregledu). U pojedinim slučajevima u izvješćima o radu povjerenstava ne navodi se da su poslovi obavljani van radnog vremena (povjerenstvo za rješavanje zahtjeva za prijevremeno povoljnije umirovljenje pripadnika policije kod MUP-a, povjerenstvo za izbor projekata kod Ministarstva prosvjete). Na poziciji Zajednički materijalni troškovi pri Vladi, najveći dio ovih izdataka odnosi se na isplate povjerenstvu za javne

nabave (28.800 KM). Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je isto obavljalo poslove tijekom radnog vremena (otvaranje ponuda npr.). Zbog prethodno navedenog konstatiramo da nisu u svim slučajevima ispunjeni uvjeti za isplatu naknade za rad članovima povjerenstava. Isplate za rad povjerenstvima su vršene i za poslove koje smatramo redovitim poslovima (npr. godišnji popis imovine i obveza, provedba prodaje vozila i dr.). **Angažiranje po kojem uposlenik obavlja djelatnost po uputama poslodavca, bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan radnog vremena, smatra se prihodom od nesamostalne djelatnosti u smislu članka 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak i članka 8. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak.** Uvidom u obračun i uplatu poreza i doprinosa, utvrdili smo da su pripadajući porezi i doprinosi obračunati i isplaćeni kao da se radi o dohotku od povremene samostalne djelatnosti. Imajući u vidu prethodno navedeno, konstatiramo da nije postupljeno sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak i pratećeg Pravilnika.

S ciljem efikasnog i ekonomičnog trošenja javnog novca potrebno je izvršiti suštinsku analizu opravdanosti formiranja povjerenstava na razini Županije, a isplate članovima za rad u povjerenstvima vršiti isključivo ukoliko su ispunjeni uvjeti predviđeni Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela.

Obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade za rad u radnim tijelima vršiti sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak i pratećeg Pravilnika.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu 166.527 KM. Vlada je 2010. godine donijela Odluku o poklonima i reprezentaciji koja reprezentaciju definira kao bilo koji trošak koji se javlja tijekom redovnog poslovanja Vlade Županije, a s ciljem ostvarenja i održavanja dobre volje i odnosa unutar i van institucija Županije, obilježavanja značajnih događanja, praznika, godišnjica, smrtnih slučajeva i unaprjeđivanja interesa Vlade Županije, a koja se koristi zajedno sa službenim strankama. Smatramo da je ovaj način definiranja reprezentacije uopćen i da daje široka ovlaštenja načina korištenja sredstava reprezentacije proračunskim korisnicima. Također, iako Odluka nalaže da namjena korištenja sredstava mora biti navedena na poleđini računa, u pojedinim slučajevima isto se ne navodi. Hrana i prehrambeni materijal (72.002 KM) se u najvećoj mjeri odnose na sredstva interne reprezentacije a kod MUP-a i za lunch pakete (za policiju tijekom akcija, za zatvorenike), pakete sučuti obiteljima uposlenika i druge ugostiteljske usluge. Način korištenja istih i visina ograničenja nisu regulirani internim aktom.

Potrebno je doraditi akte koji reguliraju korištenje sredstava za reprezentaciju u dijelu jasnijeg definiranja načina utroška i visini ograničenja istih, a u svrhu racionalnijeg trošenja javnih sredstava.

Izdaci za usluge mobilne telefonije iskazani su u iznosu 166.373 KM, od čega se na MUP odnosi 38.165 KM. Ministar MUP-a koristi dva broja sa ograničenjima od po 150 KM (od studenog 2015. godine po 140 KM), što nije sukladno Odluci Vlade kojom je ministrima odobren mjesecni iznos od 150 KM za ove svrhe. Uz suglasnost ministra, odobrava se plaćanje prekoračenja potrošnje pojedinim djelatnicima, uz sačinjanje službene zabilješke (u kojima u određenim slučajevima stoji uopćeno obrazloženje – povećani obujam posla). Uvidom u analitičku karticu kod MUP-a utvrđeno je da je kroz blagajnu isplaćeno najmanje 6.500 KM na ime troškova mobilne telefonije. Temeljem uzetog uzorka utvrđeno je da se ovaj izdatak odnosi na kupovinu ultra kartica i hej bonova, a u određenim slučajevima i mobilnih aparata. Odluka o pravu na korištenje službenih mobitela u Upravi policije MUP-a Županije i Odluka o visini troškova službenih mobitela za djelatnike MUP-a ne predviđaju nabavku i korištenje istih a ne postoji evidencija ovih izdataka i nabavljenih uređaja.

Potrebno je da MUP dosljedno primjenjuje Odluke Vlade i interne akte kojim su regulirani izdaci za usluge mobilne telefonije u dijelu visine odobrenih izdataka, a nabavljene uređaje evidentira sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Troškovi odvjetnika u predmetima (257.712 KM) se odnose na izdatke iskazane kod Županijskog suda Mostar, Općinskog suda Mostar i Općinskog suda Konjic. Uvidom u uzorak prezentiran od strane Općinskog suda Mostar, konstatirali smo da se dio ovih troškova (27.522 KM) odnosi na rješenja iz ranijih godina izdana odvjetnicima angažiranim po službenoj dužnosti koja su u računovodstvo suda primljena u tekućoj godini. Obzirom da Općinski sud Mostar ne raspolaže sa podatkom o ukupnom iznosu obveza po

rješenjima koje nisu evidentirane u poslovnim knjigama, smatramo da je potrebno poduzeti aktivnosti u suradnji sa drugim institucijama (Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, Odvjetnička komora FBiH i dr.) kako bi se utvrdile i evidentirale stvarne obveze po pravosnažnim rješenjima iz ranijih godina.

Potrebno je da pravosudne institucije Županije u suradnji sa drugim stranama poduzmu aktivnosti na utvrđivanju obveza iz ranijih godina temeljem pravosnažnih rješenja koja su izdana odvjetnicima angažiranim po službenoj dužnosti.

U okviru izdataka za **ostale stručne usluge** (137.466 KM), najveći dio od 80.000 KM se odnosi na troškove sprovođenja projekta „Holistički model integralne zaštite od šumskih požara – HOLISTIC“ (IPA-ADRIATIC program) u kojem je partner Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo Županije. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da dvije fakture dobavljača LiNK (20.000 KM) koje se odnose na realiziranje navedenog projekta nisu evidentirane u razdoblju na koji se usluge odnose. U obrazloženju je navedeno da iste nisu evidentirane u 2015. godini, zbog nedostatka finansijskih sredstava za implementaciju.

Evidentiranje rashoda i obveza prema dobavljačima vršiti u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje nastala, sukladno računovodstvenom principu modificiranog nastanka događaja.

Izdaci za volontere (61.578 KM) se u najvećoj mjeri odnose na angažman volontera u pravosudnim institucijama. U Općinskom sudu Čapljina i Općinskom sudu Konjic je u 2015. godini prijem volontera izvršen temeljem javnog poziva koji je objavljen na web stranicama istih i oglašnim pločama službi za zapošljavanje, dok je bodovanje kandidata izvršeno temeljem prosjeka ocjena i trajanja nezaposlenosti. Druge institucije (Općinski sud Mostar, Županijski sud Mostar i Županijsko tužiteljstvo) nisu prezentirale dokumentaciju temeljem koje je izvršen izbor i prijem volontera. Interne akte koji propisuju sadržaj i trajanje obuke volontera i vježbenika dostavili su samo općinski sudovi Čapljina i Konjic, a istima nije uređen način prijema volontera.

Prijem volontera vršiti temeljem objavljenog javnog poziva s ciljem osiguranja transparentnosti a postupak prijema, sadržaja i trajanja obuke regulirati internim aktom.

Izdaci za gorivo iskazani su u iznosu 536.290 KM, od čega se najveći dio odnosi na MUP (347.559 KM), Ministarstvo trgovine (18.392 KM), Upravu za ceste (16.369 KM), Ministarstvo poljoprivrede (11.113 KM), Ministarstvo prosvjete (9.808 KM) i Skupštinu (9.450 KM). Temeljem uvida u prezentiranu dokumentaciju u vezi sa korištenjem službenih vozila, konstatirali smo da se kod znatnog broja korisnika putni nalozi za službena vozila djelomično popunjavaju (ne navodi se vrijeme korištenja vozila, pojedinačne relacije, osoba koja je koristila vozilo i sl.), te da se ne sačinjavaju izvješća o prijeđenoj kilometraži i prosječnoj potrošnji goriva.

Potrebno je da svi korisnici dosljedno primjenjuju Uredbu o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila u organima uprave Županije i interne akte u dijelu popunjavanja putnih naloga za službena vozila i sačinjavanja evidencija o utrošku goriva i uporabi vozila.

Izdaci za nabavku auto-guma kod MUP-a iskazani su u iznosu 34.666 KM. Uvidom u način evidentiranja istih, konstatirali smo da se ne postupa sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu. Nabavljene auto-gume se ne evidentiraju na odgovarajućem analitičkom kontu iz klase 2 - zalihe, te ne postoji evidencija o stvarnom stanju auto-guma u upotrebi i na zalihi, a iste nisu obuhvaćene obveznim godišnjim popisom imovine i obveza.

Nabavu materijala i sitnog inventara evidentirati sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i drugim propisima, te iste obuhvatiti godišnjim popisom imovine i obveza.

Izdaci za materijal i sitni inventar iskazani su u iznosu od 1.389.564 KM, a najvećim dijelom se odnose na kompjuterski materijal 470.599 KM, obrasce i papir 269.367 KM, materijal za čišćenje 159.769 KM i kancelarijski materijal 129.306 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju izdataka nastalih temeljem zaključenih ugovora u 2014. godini na razdoblje od godinu dana, kao i ugovora koji su zaključeni u 2015. godini konstatirano je da su proračunski korisnici tijekom 2015. godine nabavljali obrasce, papir,

kompjuterski materijal, uredski materijal i materijal za čišćenje koji nisu bili predmet javne nabave, tj. nisu sadržani u zaključenom ugovoru i ponudi kao sastavnom dijelu ugovora, a pojedini artikli su nabavljeni po cijenama većim od ugovorenih, a neki artikli po količinama većim od ugovorenih. Zbog navedenog, konstatiramo da se proračunski korisnici nisu u cijelosti pridržavali zaključenih ugovora.

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 4.830.725 KM, a najvećim dijelom se odnose na usluge popravaka i održavanja cesta 3.912.952 KM, zgrada 328.516 KM, opreme 187.186 KM i vozila 134.262 KM, dok je najznačajniji izdatak materijala iskazan od 136.111 KM za popravak i održavanje vozila. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju izdataka nastalih temeljem zaključenih ugovora u 2014. godini na razdoblje od godinu dana, kao i ugovora koji su zaključeni u 2015. godini konstatirano je da su proračunski korisnici tijekom 2015. godine nabavljali materijal i usluge održavanja koji nisu bili predmet javne nabave, tj. nisu sadržani u zaključenom ugovoru i ponudi kao sastavnom dijelu ugovora, a pojedini artikli su nabavljeni od dobavljača po potrebi proračunskih korisnika i za koje nije izvršen izbor dobavljača sukladno Zakonu o javnim nabavama. Zbog navedenog, konstatiramo da se proračunski korisnici nisu u cijelosti pridržavali zaključenih ugovora, nisu postupali sukladno Zakonu o javnim nabavama, te da nisu napravili adekvatan plan održavanja.

Potrebno je pravovremeno provoditi postupke javnih nabava za izbor dobavljača za izdatke materijala i tekućeg održavanja, dosljedno se pridržavati Zakona o javnim nabavama i ugovora sa izabranim dobavljačima te ažurirati plan održavanja zgrada, opreme i vozila.

5.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi su iskazani u iznosu od 28.522.893 KM, a odnose se na transfere drugim razinama vlasti 6.526.159 KM, pojedincima 6.596.488 KM, neprofitnim organizacijama 9.886.844 KM, subvencije javnim poduzećima 3.607.229 KM, subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima i drugi tekući rashodi 1.826.173 KM. Proračunom i Izmjenama i dopunama Proračuna Županije za 2015. godinu su u značajnom iznosu definirani krajnji korisnici transfera, kao što su transferi visokom školstvu 6.540.000 KM, transfer za kulturu 428.400 KM, transfer za pomoć medijskim kućama 440.000 KM, transfer za šport 520.000 KM, transfer Teološkom institutu 91.390 KM, transfer JP Šumsko-gospodarskom društvu Šume Hercegovačko-neretvanske d.o.o. Mostar 690.000 KM, transfer Agenciji za privatizaciju 177.000 KM, transfer studentskim centrima 141.780 KM, transfer JP „Park prirode Hutovo blato“ 129.000 KM, transfer JP „Park prirode Blidinje“ 48.000 KM te transfer Veterinarskom zavodu Mostar 310.000 KM. Smatramo da dodjelom sredstava tekućih transfera navedenim korisnicima na ovakav način nisu u potpunosti zadovoljeni principi transparentnosti i dostupnosti sredstava svim potencijalnim aplikantima, obzirom da su korisnici i iznosi utvrđeni pri donošenju Proračuna, bez usvojenih programa utroška sredstava.

Realizirani tekući transferi **Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa** za visoko školstvo (Sveučilište u Mostaru 3.740.000 KM, Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar 2.800.000 KM), transfer za kulturu (Hrvatsko narodno kazalište 174.200 KM, Narodno pozorište Mostar 174.200) i transfer za šport (FK Velež 124.998 KM, HNK Zrinjski 124.998 KM) su planirani u Proračunu po korisnicima sa definiranim iznosima. Tijekom revizije nisu prezentirani kriteriji temeljem kojih su određeni navedeni iznosi pri planiranju Proračuna. Od odgovorne osobe iz resornog ministarstva se doznalo da Ministarstvo iznose planira u visini ostvarenja transfera u prethodnoj godini, dok Skupština prilikom usvajanja Proračuna, odnosno Izmjena i dopuna Proračuna, u slučaju da mijenja predložene iznose zadržava postojeće omjere. **Zbog navedenog konstatiramo da su spomenuti transferi realizirani bez primjene jasno definiranih i mjerljivih kriterija koji bi trebali služiti pri odabiru korisnika i utvrđivanja iznosa odobrenih sredstava.**

Napominjemo da visokoškolske ustanove (Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar i Sveučilište u Mostaru) nisu uključene u sustav Jedinstvenog računa Riznice te da iste, pored proračunskih sredstava, ostvaruju značajne prihode iz obavljanja registrirane djelatnosti. Podsjecamo da je odredbama članka 21., 22. i 24. Zakona o riznici u FBiH koji je važio u 2015. godini, odnosno odredbama članka 13., 15. i 18. novog Zakona, propisan sustav Glavne knjige i način vođenja jedinstvenog računa Riznice. Navedeno ima za posljedicu da Ministarstvo financija nema uspostavljen nadzor i kontrolu nad trošenjem raspoloživih sredstava.

Poduzeti aktivnosti na uključivanju visokoškolskih ustanova u sustav Riznice, kako bi Ministarstvo financija uspostavilo nadzor nad trošenjem raspoloživih sredstava.

Transfer **Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede** za JP ŠGD Šume Hercegovačko-neretvanske d.o.o. Mostar je realiziran u iznosu 690.000 KM koliko je Proračunom i planiran. Doznačena sredstva su utrošena u najvećem iznosu za bruto plaće i naknade uposlenih i ostale troškove poslovanja. JP ŠGD Šume Hercegovačko-neretvanske su utemeljene Odlukom Skupštine Županije iz 2005. godine, ali zbog proceduralnih razloga tek 2010. godine su se stvorile pretpostavke za normalno funkcioniranje ovog poduzeća, kada su im ugovorom sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva prenijeta u nadležnost sva prava gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem u Županiji, kao zakonskom korisniku šuma. Rješenjem Federalne uprave za inspekcijske poslove od 06.10.2011. godine ovom poduzeću je naloženo da obustavi sjeću doznačenih stabala u jednoj gospodarskoj jedinici, da uspostavi šumski red i izveze izrađene šumske drvine sortimente, te da privremeno obustavi gospodarenje državnim šumama na jednom šumskogospodarskom području, kao i za šume na kršu koje nisu uključene u šumskogospodarsko područje, dok ne osigura suglasnost na godišnji plan gospodarenja od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, uz prethodno pribavljenu suglasnost Federalne uprave za šumarstvo. Na navedeno Rješenje JP ŠGD Šume Hercegovačko-neretvanske su uložile žalbu Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva koja je rješenjem istog od 18.11.2011. godine odbijena kao neutemeljena. Nakon podnošenja tužbe Županijski sud u Sarajevu je 11.09.2015. godine donio presudu kojom uvažava tužbu, poništava osporeno rješenje i predmet vraća na ponovni postupak. Zbog naprijed navedenog smatramo da nisu bili ispunjeni svi uvjeti za isplatu ovog transfera.

Zakon o šumama i Uredba o šumama su presudama Ustavnog suda FBiH stavljeni izvan snage 2009. odnosno 2011. godine, što ukazuje da od tada ne postoji adekvatan pravni okvir koji bi regulirao djelovanje u oblasti šumarstva na razini FBiH. **Iako je Nacrt zakona o šumarstvu Županije usvojila Skupština 19.11.2013. godine, navedeni Zakon nije donesen ni do kraja 2015. godine.** Neusvajanje spomenutog Zakona ima za posljedicu, između ostalog i znatan pad prihoda od naknada za šume koji su u 2015. godini iznosili svega 8.433 KM, dok su isti, za usporedbu, u 2012. godini iznosili 1.178.799 KM. Prema raspoloživim podacima su u 2015. godini namjenska sredstva od (akumulirane i tekuće) naknade za šume utrošena u iznosu od 1.934.111 KM. U obrazloženju Nacrta zakona o šumama Županije je navedena procjena da nedonošenje ovog zakona ima za posljedicu godišnje manje ostvarenje prihoda od naknada za šume od cca 3.000.000 KM proračuna Županije i jedinica lokalne samouprave. JP ŠGD Šume Hercegovačko-neretvanske d.o.o. Mostar je za 2015. godinu sačinilo Informaciju o poslovanju, u kojoj je ukazano na kronologiju osnivanja, poslovanja i neizvjesnost daljeg rada u 2016. godini. Također, u istoj je ukazano na dugogodišnju bespravnu sjeću stabala na području Županije, a koja se vrši od strane nenadležnih šumarskih poduzeća i nepoznatih fizičkih osoba te da imajući u vidu neplansku sjeću stabala, bez izvršene inventure i kontrole nadležnih šumarskih inspekcija, isto može dovesti do degradacije i devastacije šuma na cijelom području Županije. Navedenu Informaciju o poslovanju za 2015. godinu usvojila je Vlada Županije 10.06.2016. godine, bez donošenja mjera za otklanjanje navedenih propusta.

Planiranje i realiziranje transfera za visoko školstvo, kulturu i šport vršiti po unaprijed jasno definiranim i mjerljivim kriterijima kako je to Zakonom o izvršenju proračuna i definirano.

Potrebno je donijeti Zakon o šumama Županije kako bi se stvorili preduvjeti za zakonito gospodarenje šumama i zaštite šume kao javno dobro, te omogućilo prikupljanje naknada za korištenje, zaštitu i unaprjeđenje šuma.

5.2.4 Kapitalni transferi

U konsolidiranim finansijskim izvješćima kapitalni transferi su iskazani u iznosu od 1.086.470 KM, a odnose se na transfere drugim razinama vlasti 426.470 KM i neprofitnim organizacijama 660.000 KM.

Iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa i uprave odobreno je 426.470 KM Općini Čitluk za izvođenje radova na dogradnji prostora za potrebe rada Općinskog suda u Čitluku. Iz nadležnosti Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa odobreni su kapitalni transferi Osnovnoj školi Gnojnice za izgradnju I faze zgrade škole (300.000 KM), Osnovnoj školi Čapljinu za rekonstrukciju zgrade (200.000 KM), Općini Čitluk za Osnovnu školu Čerin za rekonstrukciju dvorane (120.000 KM) i Drugoj osnovnoj školi Konjic za rekonstrukciju kotlovnice (40.000 KM).

5.2.5 Tekuća pričuva

Sredstva tekuće pričuve planirana su u iznosu 560.000 KM a realizirana 479.300 KM. Navedena sredstva odobrena su odlukama Vlade kao grant neprofitnim organizacijama (300.000 KM), za realizaciju projekta „Realizacija proračunske potpore sektoru pravosuđa“ (170.700 KM) i za ugovorene usluge Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave (8.600 KM). Raspodjela sredstava za realizaciju projekta izvršena je zbog osiguranja nastavka aktivnosti po projektu koji se financira iz IPA fonda (plaće i ugovorene usluge) a Odlukom o raspodjeli je predviđeno da će ista biti vraćena na poziciju Ministarstva financija nakon što delegacija EC izvrši uplatu tranše po projektu. U obrazloženju Odluke o odobrenju sredstava iz Proračuna Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave za ugovorene usluge (8.600 KM), navodi se da su sredstva odobrena Proračunom za 2015. godinu manja od planiranih te da isto nije u mogućnosti izvršiti unutarnju preraspodjelu za isplatu stvorenih obveza iskazanih na pozicijama ugovorenih usluga. Smatramo da ova raspodjela ne predstavlja hitan i nepredviđeni izdatak, te da korisnici obveze trebaju stvarati isključivo u okviru iznosa odobrenih Proračunom. Odlukom Vlade od 06.11.2015. godine, odobreno je korištenje sredstava tekuće pričuve u svrhu pomoći Vlade Županije za pokrivanje dijela troškova za naknadu materijalne štete nastale na zgradama Gradskog odbora SDA Mostar (62.736 KM) i HDZ BiH u Mostaru (237.264 KM), uslijed požara koji se dogodio u veljači 2014. godine a izvješće o namjenskom utrošku ovih sredstava nije nam prezentirano.

Sredstva tekuće pričuve koristiti samo za hitne i nepredviđene izdatke, te za ista osigurati dokaz o namjenskom utrošku sredstava od krajnjih korisnika.

5.3 Finansijski rezultat

Prema podacima iz Godišnjeg izvješća o izvršenju Proračuna za 2015. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Proračuna za 2015. godinu	Ostvareno u 2015. godini	Ostvareno u 2014. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	185.093.420	180.100.120	171.178.866	97
I.1.	Prihodi od poreza	143.560.320	142.708.724	132.034.911	99
I.2.	Neporezni prihodi	38.983.100	33.967.724	35.314.546	87
I.3.	Primljeni transferi	2.550.000	3.423.672	3.829.409	134
II	RASHODI	179.158.510	166.399.709	168.218.099	93
II.1.	Tekući rashodi	175.313.520	163.565.650	166.228.828	93
II.2.	Kapitalni transferi	1.086.470	1.086.469	251.997	100
II.3.	Izdaci za kamate	2.197.920	1.747.590	1.737.274	80
II.4.	Tekuća pričuva	560.600	0	0	-
III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I – II	5.934.910	13.700.411	2.960.767	231
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV.2. – IV.1.)	2.677.050	1.208.141	3.739.407	45
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	3.911	17.908	-
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.677.050	1.212.052	3.757.315	45
V	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) III – IV	3.257.860	12.492.270	(778.640)	383
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANCIJSKE IMOVINE (VI.1. – VI.2.)	0	0	0	-
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	-
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	-

VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII.1. + VII.2. – VII.3.)	(3.257.860)	(4.441.472)	1.517.194	136
VII.1.	Primici od zaduživanja	1.440.000	0	3.375.000	-
VII.2	Primici od akumuliranih namjenskih prihoda	1.243.280	0	0	-
VII.3.	Izdaci za otplate dugova	5.941.140	4.441.472	1.857.806	75
VIII	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	8.050.798	738.554	-
Podaci iz bilance stanja:					
NERASPOREĐENI VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA			17.783.739	25.824.402	-

Prema naprijed navedenom ostvareni su prihodi i primici u iznosu 180.100.120 KM, dok su ostvareni rashodi i izdaci u iznosu 166.399.709 KM, te je iskazan tekući suficit (pozitivna razlika između prihoda i rashoda) od 13.700.411 KM. Nakon uključivanja u obračun neto izdataka za nabavu stalnih sredstava (1.208.141 KM) i izdataka za otplatu dugova (4.441.472 KM), ukupan financijski rezultat iskazan je u iznosu od 8.050.798 KM.

U bilanci stanja za 2015. godinu iskazan je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) u iznosu 17.783.739 KM i isti je u odnosu na prethodnu godinu manji za 31,14 %.

Prema prezentiranim podacima, u vanbilančnoj evidenciji iskazana su izvršna sudska rješenja u iznosu od 20.039.358 KM, o čemu je šire konstatirano u točki 7. Izvješća. Obzirom da se radi o dospjelim obvezama koje nisu knjigovodstveno evidentirane u izveštajnim razdobljima na koje se odnose, financijski rezultat revidirane godine iskazan je manje za naprijed navedeni iznos kao i akumulirani deficit. Naprijed navedeno nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, te slijedom toga ni članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, prema kojim se rashodi i izdaci priznaju temeljem nastanka obveze u izveštajnom razdoblju na koji se odnose, odnosno u kojem je obveza za plaćanje nastala. Napominjemo, u navedeni iznos izvršnih sudske rješenja nisu uključene kamate i troškovi postupaka.

Dospjele obveze po izvršnim sudske rješenjima knjigovodstveno evidentirati u bilančnoj evidenciji, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

6. Imovina, obveze i izvori sredstava

U finansijskim izvješćima Županije na dan 31.12.2015. godine iskazana je struktura sredstava i izvora sredstava: stalna sredstva 33.649.665 KM, novčana sredstva 14.803.354 KM, kratkoročna potraživanja 1.024.853 KM, kratkoročna razgraničenja 3.548 KM, kratkoročne obveze i razgraničenja 33.615.494 KM, dugoročne obveze 25.763.858 KM i izvori stalnih sredstava (9.897.932 KM).

Pregled stanja imovine, obveza i izvora sredstava dan je u privitku IV – Bilanca stanja na dan 31.12.2015. godine.

6.1 Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)

Novčana sredstva iskazana su u iznosu 14.803.354 KM i odnose se na sredstva na transakcijskim računima (6.566.799 KM), namjenska sredstva na podračunima (8.217.659 KM), izdvojena sredstva (1.777 KM) i sredstva u blagajnama (17.120 KM). Iskazana stanja usuglašena su sa izvodima na dan 31.12.2015. godine.

Stanje sredstava na depozitnim računima pravosudnih institucija koji nisu u sustavu jedinstvenog računa riznice na dan 31.12.2015. godine iznosi 1.877.738 KM. Sukladno članku 15. novog Zakona o riznici u FBiH, ministarstva financija županija upravljuju svim transakcijama županijskih proračuna te konstatiramo da je za ove namjene potrebno otvoriti i podračune u okviru Jedinstvenog računa riznice.

U okviru Jedinstvenog računa Riznice otvoriti i podračune za transakcije koje obavljaju pravosudne institucije.

Kratkoročna potraživanja od pravnih osoba (972.309 KM) odnose se na potraživanja za isporučene usluge (935.069 KM) i potraživanja za dane avanse (37.240 KM). Potraživanja za isporučene usluge se u najvećoj mjeri (904.756 KM) odnose na potraživanja Ministarstva finansija od HP d.o.o. Mostar i JP BH pošta d.o.o. Sarajevo za sudske i upravne pristojbe, sa kojima je na 31.12.2015. godine izvršeno usuglašavanje stanja. Ostala potraživanja (52.544 KM) odnose se na potraživanja od djelatnika, za preplaćene poreze, za bolovanje i na sumnjiva i sporna potraživanja. Sumnjiva i sporna potraživanja kod MUP-a iznose 19.646 KM, a informirani smo da su poduzete aktivnosti u vezi sa naplatom istih.

Stalna sredstva iskazana su nabavne vrijednosti 69.289.359 KM, otpisane vrijednosti 39.302.300 KM i sadašnje vrijednosti 29.987.059 KM, koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Povećanje stalnih sredstava tijekom revidirane godine u najvećoj mjeri odnosi se na knjiženje zgrade Općinskog suda Mostar u sustav Glavne knjige u iznosu 3.629.541 KM te nabavu opreme u iznosu od 545.896 KM, rekonstrukciju stalne imovine u iznosu od 321.627 KM te nabavu imovine u obliku prava u iznosu od 217.788 KM.

Smanjenje vrijednosti stalnih sredstava u najvećoj mjeri odnosi se na isknjižavanje zgrade Općinskog suda Mostar u korist Grada Mostara u vrijednosti 2.850.062 KM i rashodovanje opreme u iznosu 563.558 KM.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da nije izvršen obračun amortizacije za 2015. godinu za zgradu Općinskog suda Mostar. Za istu je pribavljenia uporabna dozvola u veljači 2015. godine, u ožujku je useljena a u poslovne knjige evidentirana 31.12.2015. godine.

Provedenom revizijom je utvrđeno da se nabava stalnih sredstava u pojedinim slučajevima ne evidentira korištenjem konta Imovina u pripremi.

Obračun amortizacije vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH a nabavu stalnih sredstava evidentirati korištenjem konta Imovina u pripremi.

Dugoročni plasmani su iskazani u iznosu 1.081.128 KM, a isti predstavljaju plasman sredstava privatizacije putem revolving kredita Vakufske banke d.d. Sarajevo po ugovoru od 17.01.2001. godine.

6.2 Obveze (kratkoročne obveze i razgraničenja, dugoročne obveze i razgraničenja)

Prema konsolidiranim finansijskim izvješćima za 2015. godinu iskazane su obveze u iznosu 59.379.353 KM i u odnosu na datum prethodne bilance, kada su iznosile 64.551.787 KM, manje su za 5.172.435 KM.

Kratkoročne obveze u konsolidiranim finansijskim izvješćima iskazane su u iznosu 25.103.681 KM i odnose se na kratkoročne tekuće obveze (7.381.558 KM), kratkoročne kredite i zajmove (1.500.000 KM) i obveze prema djelatnicima (16.222.123 KM).

Obveze po Zakonu o unutarnjem dugu nastale do 31.12.2004. godine iskazane na pozicijama ukupnih kratkoročnih obveza na 31.12.2015. godine iznose 8.149.192 KM. Iste se sastoje od obveza za pozajmicu od Vlade FBiH iz 2002. godine (1.500.000 KM), doprinose za MIO (1.230.676 KM), tužene plaće i topli obrok za svibanj i lipanj 2002. godine (326.465 KM), beneficirani radni staž kod MUP-a (1.359.425 KM) i poreze i doprinose (3.732.626 KM). Tijekom 2015. godine izmireno je 222.294 KM ovih obveza. Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga Županije („Narodne novine Županije“, broj 8/06) utvrđeno je da će Županija izmiriti unutarnji dug plaćanjem iz Proračuna ili otpisom, u razdoblju od osam godina, počevši od fiskalne 2006. godine. Povjerenstvo za analizu unutarnjeg duga Županije je u prosincu 2011. godine dalo preporuku Vladi da je potrebno pristupiti izmjeni i dopuni istog, zbog nemogućnosti izmirenja obveza u navedenom roku, što nije učinjeno ni do kraja 2015. godine.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 8.406.283 KM, a većim djelom predstavljaju prikupljena a nerealizirana namjenska sredstva i to za vodne naknade 2.639.842 KM, sredstva za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća 1.572.158 KM, taxe kod pošta 904.756 KM, naknade za ceste 876.657 KM, naknade za šume 764.467 KM, primljene donacije 196.549 KM i sredstva zaštite od požara i vatrogastvo 56.649 KM.

Dugoročne obveze iskazane su u iznosu od 25.763.858 KM a odnose se na kredite i zajmove 25.058.151 KM i obveze temeljem ugovora o lizingu kod MUP-a 705.707 KM. Dugoročni krediti i zajmovi obuhvataju kredit kod Unicredit bank d.d. Mostar za sanaciju deficit-a 2013. godine 16.255.720 KM, kredit OPEC fonda 2.013.543 KM, MMF-a 6.560.790 KM i Saudijski kredit 228.098 KM.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na donošenju Izmjena i dopuna Zakona o unutarnjem dugu.

7. Vanbilančna evidencija

Na vanbilančnoj evidenciji iskazan je iznos od 63.227.163 KM, a odnosi se na jamstva po kreditima danim krajnjim korisnicima 39.716.883 KM, izvršna sudska rješenja 20.039.358 KM i upravne i sudske pristojbe 3.470.922 KM.

Dana jamstva se odnose na kredite Saudijskog fonda za razvoj za financiranje završetka i opremanja 3 bolnice (regionalni medicinski centar „Dr. Safet Mujić“ Mostar, Opća bolnica Konjic i Klinička bolnica Mostar) u iznosu 15.537.660 KM, kredit Export-import banke Republike Koreje za Projekt modernizacije bolnica II faza u iznosu 18.179.223 KM i kredit Razvojne banke Federacije BiH Zavodu zdravstveno osiguranje Županije u iznosu 6.000.000 KM.

Prema prezentiranim podacima, izvršna sudska rješenja na dan 31.12.2015. godine iznose 20.039.358 KM (bez uračunatih kamata i troškova sporova), a u 2015. godini izvršena je isplata u iznosu od 1.616.109 KM temeljem sudske presude. Prema podacima Ministarstva financija kod nadležnih sudova su po istom osnovu u tijeku novi postupci protiv proračunskih korisnika u vrijednosti 20.953.427 KM. Obzirom na dosadašnju sudske praksu, nepovoljan ishod ovih sporova, uključujući i kamate i troškove postupaka, isto može dovesti do značajnih poteškoća u funkcioniranju Županije u narednom razdoblju.

U cilju rješavanja pitanja pravomoćnih presuda i izvršnih sudske rješenja, Vlada Županije je 19.11.2015. godine donijela Odluku o uvjetima i postupku za sporazumno rješavanje potraživanja pravnih i fizičkih osoba iz Proračuna Županije. S tim u vezi, u 2016. godini započete su aktivnosti zaključivanja ugovora o izvansudskim nagodbama za izvršenje ovih dospjelih obveza. Prema informaciji Županijskog javnog pravobraniteljstva, Vlada Županije je zaključno sa 01.07.2016. godine zaključila 15 (petnaest) ugovora o izvansudskoj nagodbi za 221 osobu, kojima su obuhvaćene obveze po pravomoćnim presudama sa danom 31.12.2011. godine u iznosu 789.731 KM. Aktivnosti na zaključenju ostalih ugovora o izvansudskim nagodbama su u tijeku.

Izvršna sudska rješenja potrebno je iskazati na bilančnim pozicijama obzirom da se radi o stvarnim i dospjelim obvezama, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja obveza u finansijskim izvješćima.

8. Javne nabave

Vlada Županije je Plan javnih nabava za 2015. godinu usvojila 29.06.2015. godine (81 dan nakon usvajanja Proračuna). Isti nije objavljen na web stranici u Zakonom predviđenim rokovima. Povjerenstvo za javne nabave u obrazloženju, kao razlog kašnjenja usvajanja Plana, navodi nedostatak potrebnih podataka od proračunskih korisnika. Planom javnih nabava za 2015. godinu predviđeni su postupci nabave roba i usluga ukupne vrijednosti 2.093.200 KM (gorivo, lož ulje, rezervni dijelovi za vozila, održavanje službenih vozila i dr.), koje Vlada kao ugovorni organ provodi za potrebe proračunskih korisnika. U 2015. godini okončana su samo dva postupka (održavanje službenih vozila Škoda u vrijednosti 6.200 KM i gorivo za potrebe proračunskih korisnika sa područja općine Konjic u iznosu 56.486 KM). U ožujku 2015. godine zaključeni su ugovori po postupcima pokrenutim u 2014. godini (uredski materijal, sredstva za održavanje čistoće i fizička i tehnička zaštita ukupne vrijednosti 727.986 KM, te molerski i drugi građevinski radovi za koje nije utvrđena ukupna vrijednost ugovora). MUP je plan javnih nabava za 2015. godinu usvojio u svibnju 2015. godine, a od pet planiranih postupaka u tkućoj godini nije okončan niti jedan.

Iako je Zakonom o pravima izabralih dužnosnika i nositelja izvršnih dužnosti u institucijama vlasti Županije i Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće predviđeno osiguranje uposlenika od posljedice nesretnog slučaja ili smrti, Vlada u 2015. godini nije planirala ni sprovedla postupak nabave usluga osiguranja uposlenika (isti je u 2015. godini zaključio samo MUP). Zbog prethodno navedenog, konstatiramo da sustav planiranja javnih nabava na razini Županije ne funkcioniра.

Poduzeti aktivnosti na poboljšanju sustava planiranja javnih nabava, unaprijediti komuniciranje između proračunskih korisnika i Povjerenstva za javne nabave kako bi se planiranje vršilo temeljem

stvarnih potreba i u rokovima koji će omogućiti pravovremeno zaključivanje ugovora sa dobavljačima.

Povjerenstvo za javne nabave za 2013/2014. godinu za potrebe Vlade, ministarstava i drugih organa županijske uprave imenovano je 2012. godine, a Rješenjem o izmjenama istog, koje je doneseno 7 dana prije početka primjene novog Zakona o javnim nabavama, izvršena je izmjena u dijelu 2013/2014. u 2015/2016. godine. Obzirom da je Povjerenstvo za javne nabave bilo upoznato sa datumom početka primjene novog Zakona o javnim nabavama konstatiramo da je ugovorni organ (Vlada) trebao donijeti novo rješenje o imenovanju povjerenstva za javne nabave za 2015. godinu, sukladno Zakonu o javnim nabavama iz 2014. godine i Pravilnikom o uspostavljanju i radu povjerenstva za nabave. U povjerenstvo je, između ostalih, imenovan i predstojnik Ureda predsjednika Vlade koji ima ovlaštenja da određene akte potpisuje u ime ugovornog organa (potpisivao Odluke o izboru ponuđača, prihvatanju priziva i dr.), te konstatiramo da je ugroženo poštivanje zahtjeva da u povjerenstvo ne budu imenovane osobe koje na bilo koji način donose odluke u vezi sa javnim nabavama i koja bi mogla biti u izravnom ili neizravnom sukobu interesa u vezi sa postupcima nabave. Vlada je 05.11.2015. godine donijela Rješenje o izmjeni Rješenja o imenovanju povjerenstva, kojim je umjesto predstojnika Ureda predsjednika Vlade imenovana druga osoba.

Obzirom na činjenicu da postupci javnih nabava za 2015. godinu nisu okončani, značajan dio nabava roba i usluga vršio se temeljem ugovora iz ranijih godina. Vlada je 21.11.2014. godine donijela Zaključak da će se do okončanja započetih postupaka javnih nabava za svaku sljedeću godinu i zaključivanja ugovora u vezi s tim, vršiti nabave od postojećih dobavljača. Navedeni Zaključak nije sukladan odredbama Zakona o javnim nabavama, odnosno, istim se ne mogu iz primjene isključivati odredbe navedenog Zakona.

Tijekom 2015. godine uložene su žalbe od strane ponuđača za četiri pokrenuta postupka (gorivo, lož ulje, tiskarske usluge i osiguranje službenih vozila), a iste su uvažene od strane Ureda za razmatranje žalbi a nabava roba i usluga vraćena je u ponovni postupak 2016. godine. Predmeti žalbi odnosili su se na tendersku dokumentaciju, vrednovanje ponuda, odluke o izboru ponuđača itd. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, konstatiramo da nije uspostavljen efikasan sustav provođenja javnih nabava.

Potrebno je utvrditi suštinske probleme neefikasnosti provođenja postupaka javnih nabava na razini Županije, te poduzeti aktivnosti sukladno konstatiranim nalazima.

Uvidom u zaključene ugovore utvrdili smo da se isti zaključuju uglavnom na razdoblje od 12 mjeseci, te da se odnose na dvije fiskalne godine, pri čemu je izvršeno preuzimanje obveza na teret tekuće i naredne godine, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH kojim je predviđeno da proračunski korisnici ne smiju stvarati obveze iznad iznosa odobrenog operativnog proračuna, odnosno da „Proračunski korisnici mogu preuzeti obveze na teret proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna, ako su za to ispunjeni svi zakonom i dugim propisima utvrđeni uvjeti“. Također, ugovorima se ne utvrđuju iznosi i količine koji se odnose na tekuću i narednu fiskalnu godinu, što nije sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama. Pojedinim ugovorima uopće nije definirana vrijednost, niti količine roba i usluga koji su predmet ugovora, nego samo jedinične cijene roba i usluga (ugovor o izvođenju molerskih i sitnih građevinskih i drugih radova npr.).

Obveze na teret proračuna tekuće godine preuzimati samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna, ako su za to ispunjeni svi zakonom i dugim propisima utvrđeni uvjeti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Zaključenim ugovorima o javnim nabavama definirati cijene i količine roba i usluga koji su predmet ugovora te vrijednost za tekuću godinu u visini odobrenih proračunskih sredstava.

Izdaci za lož ulje iskazani su u 2015. godini u iznosu 462.498 KM. Postupak nabavke lož ulja pokrenut u 2014. godini poništen je u ožujku 2015. godine odlukom Vlade, iz razloga što na javno nadmetanje nisu prispjele tri ispravne ponude. Ponovni postupak pokrenut je u srpnju 2015. godine, a isti nije okončan zbog uvažavanja žalbe podnesene od strane dva ponuđača, te je vraćen na ponovni postupak u 2016. godini. Vlada je tijekom godine donosila odluke o odobravanju jednokratnih nabava putem izravnih sporazuma do vrijednosti 6.000 KM, bez PDV-a. Kod MUP-a su ovi izdaci iskazani u iznosu 64.662 KM, nije proveden

postupak javne nabave, jer je isti u nadležnosti Vlade, pojedine fakture su prelazile vrijednost od 6.000 KM a nisu se zaključivali ugovori sa dobavljačem.

Postupak nabave računala i računalne opreme okončan je tek u 2016. godini (zaključen ugovor u vrijednosti 18.852 KM), zbog čega su se nabave tijekom tekuće godine vršile od dobavljača koji je izabran 2013. godine.

Nabava fotografskih i drugih usluga koje su kod MUP-a evidentirane u okviru ostalih nespomenutih usluga, vrši se temeljem ugovora iz 2010. godine. Postupci nabave koji su pokrenuti tijekom prethodnih godina su poništeni, zbog prigovora ponuđača za koje se Ured za razmatranje žalbi izjasnio kao nenadležan. Iako je provođenje ovog postupka bilo predviđeno Planom javnih nabava, isti nije okončan. Ukupan ostvaren promet u 2015. godini sa dobavljačem fotografskih usluga iznosi 30.880 KM, bez PDV-a.

Ugovori za izvođenje molerskih (izabrani ponuđač Colorex d.o.o. Mostar), te raznih sitnih građevinskih, sitnih vodoinstalaterskih i elektroinstalaterskih radova (izabrani ponuđač Promark d.o.o. Mostar) zaključeni su u ožujku 2015. godine, po okončanju postupaka pokrenutih prethodne godine. Navedena procijenjena vrijednost ovih nabava je 170.000 KM. Ugovorima nisu definirane količine roba i usluga koje su predmet istih, nije navedena maksimalna vrijednost ugovora, niti vrijednosti koje se odnose na tekuću i narednu fiskalnu godinu (ugovor zaključen na 12 mjeseci). Ulaganja u tuđa stalna sredstva kod MUP-a su iskazana u iznosu 313.608 KM, a nabava roba i usluga po ovom osnovu vršena je od dobavljača Colorex i Promark, temeljem gore navedenih ugovora. Uvidom u uzorak faktura, konstatirali smo da realizacija nabava nije vršena sukladno uslovima iz ugovora u pogledu cijena, vrsta radova i slično. Ukupan ostvareni promet u 2015. godini sa dobavljačem Colorex d.o.o. Mostar na razini Županije iznosi 26.377 KM a sa dobavljačem Promark d.o.o. Mostar 734.087 KM.

Temeljem prethodno navedenog, konstatiramo da nije uspostavljena kontrola realiziranja zaključenih ugovora sa izabranim ponuđačima.

Potrebno je uspostaviti kontrolu realiziranja zaključenih ugovora o javnim nabavama te poduzeti sve aktivnosti koje će omogućiti pravovremen izbor ponuđača i zaključivanje ugovora u rokovima.

Provedenom revizijom konstatirali smo se da se nabave i izbor dobavljača ne vrše u svim slučajevima putem postupaka javnih nabava predviđenih Zakonom. Na poziciji izdaci za prijevoz ljudi kod Ministarstva prosvjete (135.113 KM) iskazani su izdaci za subvencioniranje prijevoza učenika. Izbor dobavljača za značajan dio ovih nabava izvršen je temeljem odluka Vlade o načinu utroška sredstava za subvencioniranje prijevoza učenika (Putniktours d.o.o. Prozor 30.387 KM, Autoherc d.o.o. Čapljina 18.342 KM). Na poziciji ostalih nespomenutih usluga kod MUP-a iskazani su izdaci hotelskih usluga za pripadnike policije koji su bili na ispomoći Policijskoj upravi Neum (22.747 KM), za koje nije proveden odgovarajući postupak nabave, te nabava novogodišnjih aranžmana (5.400 KM) za koje nam nije prezentiran ugovor o izravnom sporazumu.

Na poziciji **usluga stručnog obrazovanja** kod Ministarstva financija (23.262 KM) iskazan je izdatak za tiskanje županijskih upravnih i sudskih pristojbi od strane Fram-žiral d.o.o. Mostar (18.617 KM) za koji smatramo da ne predstavlja uslugu stručnog obrazovanja. Ugovor sa dobavljačem temeljem kojeg je izvršena nabava je zaključen 2005. godine izravnom pogodbom, kako ni na ponovljeni natječaj nisu pristigle tri prihvatljive ponude, a ponovni postupak se nije provodio u narednim godinama.

Izbor dobavljača i nabave roba i usluga vršiti putem odgovarajućeg postupka javne nabave i sukladno Zakonu o javnim nabavama.

9. Godišnji popis

Vlada Županije je Odlukom od 12.01.2016. godine imenovala Centralno povjerenstvo na razini županije. Središnje povjerenstvo za popis sredstava, obveza i potraživanja Županije je sačinilo Izvješće o popisu sredstava, potraživanja i obveza proračunskih korisnika u evidenciji Jedinstvenog računa Riznice Županije na dan 31.12.2015. godine, koje je Vlada usvojila 04.03.2016. godine. U privitku Izvješća su pregledi stanja imovine, potraživanja i obveza (popisne liste) i pregledi stavki za otpis.

Provedenim popisom je utvrđena usuglašenost knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, s izuzetkom stanja stalnih sredstava kod „Mašinsko-saobraćajne škole Mostar“, kod koje je iskazan višak u iznosu 43.553 KM nabavne vrijednosti. Iskazani višak predstavlja 50% vrijednosti dobivene opreme u obliku

donacije Mašinsko-saobraćajne škole i Prometne škole Mostar, koje koriste isti objekt za izvođenje nastave, a prilikom dobivanja donacije prateća dokumentacija je glasila samo na Prometnu školu temeljem koje je oprema i uknjižena u cijelosti na ovu školu. Iako je prijedlog Središnjeg popisnog povjerenstva da se u suradnji sa resornim Ministarstvom prosvjete, znanosti, kulture i športa, donesu odluke o usuglašavanju knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, potrebne odluke nisu donesene. Zbog navedenog se konstatira neusuglašenost knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine iskazanom u finansijskim izvješćima za 2015. godinu za 43.553 KM.

Općinski sud Mostar nije obračunao i evidentirao amortizaciju u iznosu od 36.217 KM za zgradu u Ulici Maršala Tita za razdoblje od 01.03. do 31.12.2015. godine i 3.724 KM za dograđeni dio stare zgrade u Ulici Adema Buća za isto razdoblje, zbog čega su precijenjena stalna sredstva na poziciji Zgrade za 39.941 KM. Iznos amortizacije za razdoblje 01.01. - 30.04.2015. godine (iznos za koji je zgrada precijenjena na dan 31.12.2015. godine) za staru zgradu u Ulici Adema Buća nismo bili u mogućnosti kvantificirati.

Potrebno je donijeti odgovarajuće odluke kako bi se usuglasilo knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, a u cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u finansijskim izvješćima (Mašinsko-saobraćajna škola Mostar i Prometna škola Mostar, Općinski sud Mostar).

Dopuniti i unaprijediti Pravilnik o popisu imovine, potraživanja i obveza od 25.01.2007. godine, i uskladiti ga sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, te popis imovine, potraživanja i obveza provoditi sukladno navedenim propisima.

Obračun i evidentiranje amortizacije vršiti sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

10. Komentar

U ostavljenom roku Ured predsjednika Vlade Županije u privitku akta broj 14-1-16-1511-8/16, od 27.07.2016. godine, dostavio je komentare pojedinih proračunskih korisnika (Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa, Ministarstvo za pitanja branitelja, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja i Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo) na Nacrt Izvješća o finansijskoj reviziji Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije za 2015. godinu.

Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa, Ministarstvo za pitanja branitelja i Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja nisu imali primjedbi na Nacrt Izvješća.

Primjedbe Ureda predsjednika Vlade u svezi imenovanja povjerenstva za javne nabave su uvažene, a ostale nisu, s obzirom da nije dostavljena adekvatna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza i danih preporuka.

Nije prihvaćeno ni obrazloženje Uprave za civilnu zaštitu i vatrogastvo u svezi neevidentiranja faktura dobavljača u razdoblju na koji se usluge odnose.

Dio primjedbi Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u svezi rada JP ŠGD Šume Hercegovačko-neretvanske d.o.o. Mostar je uvažen i inkorporiran u Izvješće.

Ministarstvo financija nije imalo primjedbi, već je samo obrazložilo razloge nastanka određenih propusta i nepravilnosti, te ukazalo da su već poduzete aktivnosti na otklanjanju istih, u granicama realnih mogućnosti i ovlaštenja.

Obzirom da nisu osporene kvalifikacije dane u Osnovi za izražavanje mišljenja, smatramo da još jednom treba ukazati na sljedeće:

Općepoznato je da se izvršna sudska rješenja u najvećem dijelu odnose na obveze proizašle iz prava uposlenika utvrđenim kolektivnim ugovorima koji su prihvaćeni (potpisani) na nerealnim osnovama. Međutim, činjenica je da nisu pravovremeno poduzete aktivnosti sa predstavnicima sindikata na razini županija da se ova prava svedu u realne okvire, čime bi se preduprijedile i otklonile negativne posljedice temeljem višegodišnje primjene takvih kolektivnih ugovora, a posebno nakon donošenja Zakona o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH iz 2009. godine.

Uvažavajući napore i aktivnosti koje Vlada Županije provodi u cilju rješavanja ovog problema (pregovori u vezi izvansudskih nagodbi), važeći zakonski propisi (članak 76. Zakona o proračunima u FBiH, članak 16.

Ured za reviziju institucija u FBiH

Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članak 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH) nalažu da se sve ove sudske presude i izvršna sudska rješenja, kao stvarne i dospjele obvezе, knjigovodstveno evidentiraju na pripadajuće bilančne pozicije, neovisno od plaćanja, odnosno njihovog izmirenja.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Sead Čorbo, dipl. oec.

Vođa tima:

Mirko Mišić, dipl. oec.

Članovi tima:

Amela Mulahalilović, dipl. oec.

Josipa Zadro, univ. spec. oec.

III. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom konsolidiranih finansijskih izvješća Hercegovačko-neretvanske županije za 2015. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- 1) *Poboljšati funkcioniranje sustava internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, kao i dosljedne primjene zakonskih i ostalih propisa, donijeti nedostajuće akte, a sve donesene akte u potpunosti i dosljedno primjenjivati, vršiti adekvatan nadzor i u kontinuitetu pratiti njihovo poštivanje.*
- 2) *Uspostaviti jedinicu za internu reviziju sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.*
- 3) *Kod izrade, donošenja i izvršenja proračuna dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH u dijelu planiranja pokrića akumuliranog deficita, pridržavanja ograničenja i planiranja prihoda.*
- 4) *Proračunski korisnici koji ostvaruju prihode dužni su uspostaviti ažurne pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, vršiti redovito usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige, sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.*
- 5) *Proračunski korisnici koji ostvaruju vlastite prihode dužni su donijeti akt o utvrđivanju vlastitih prihoda, sukladno federalnoj uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele a vlastitim prihodima iskazivati prihode ostvarene na tržištu.*
- 6) *U cilju zaštite mineralnih sirovina kao javnog dobra, potrebno je dosljedno primjenjivati važeće propise kako bi se temeljem istog ostvarivali prihodi proračuna, kako Županije tako i proračuna jedinica lokalne samouprave.*
- 7) *Izvršiti sveobuhvatnu analizu izdataka za angažiranje osoba po osnovi ugovora o djelu, iste ne zaključivati za redovne poslove i poslove iz nadležnosti proračunskih korisnika, te uspostaviti kontrolu trošenja javnog novca u ove svrhe s ciljem osiguranja transparentnosti i efikasnosti.*
- 8) *S ciljem efikasnog i ekonomičnog trošenja javnog novca potrebno je izvršiti suštinsku analizu opravdanosti formiranja povjerenstava na razini Županije, a isplate članovima za rad u povjerenstvima vršiti isključivo ukoliko su ispunjeni uvjeti predviđeni Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela.*
- 9) *Obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade za rad u radnim tijelima vršiti sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak i pratećeg Pravilnika.*
- 10) *Potrebno je doraditi akte koji reguliraju korištenje sredstava za reprezentaciju u dijelu jasnijeg definiranja načina utroška i visini ograničenja istih, a u svrhu racionalnijeg trošenja javnih sredstava.*
- 11) *Potrebno je da MUP dosljedno primjenjuje Odluke Vlade i interne akte kojim su regulirani izdaci za usluge mobilne telefonije u dijelu visine odobrenih izdataka, a nabavljene uređaje evidentira sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*
- 12) *Potrebno je da pravosudne institucije Županije u suradnji sa drugim stranama poduzmu aktivnosti na utvrđivanju obveza iz ranijih godina temeljem pravosnažnih rješenja koja su izdana odvjetnicima angažiranim po službenoj dužnosti.*
- 13) *Evidentiranje rashoda i obveza prema dobavljačima vršiti u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje nastala, sukladno računovodstvenom principu modificiranog nastanka događaja.*

- 14) Prijem volontera vršiti temeljem objavljenog javnog poziva s ciljem osiguranja transparentnosti a postupak prijema, sadržaja i trajanja obuke regulirati internim aktom.
- 15) Potrebno je da svi korisnici dosljedno primjenjuju Uredbu o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila u organima uprave Županije i interne akte u dijelu popunjavanja putnih nalogu za službena vozila i sačinjanja evidencija o utrošku goriva i uporabi vozila.
- 16) Nabavu materijala i sitnog inventara evidentirati sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i drugim propisima, te iste obuhvatiti godišnjim popisom imovine i obveza.
- 17) Potrebno je pravovremeno provoditi postupke javnih nabava za izbor dobavljača za izdatke materijala i tekućeg održavanja, dosljedno se pridržavati Zakona o javnim nabavama i ugovora sa izabranim dobavljačima te ažurirati plan održavanja zgrada, opreme i vozila.
- 18) Poduzeti aktivnosti na uključivanju visokoškolskih ustanova u sustav Riznice, kako bi Ministarstvo financija uspostavilo nadzor nad trošenjem raspoloživih sredstava.
- 19) Planiranje i realiziranje transfera za visoko školstvo, kulturu i šport vršiti po unaprijed jasno definiranim i mjerljivim kriterijima kako je to Zakonom o izvršenju proračuna i definirano.
- 20) Potrebno je donijeti Zakon o šumama Županije kako bi se stvorili preduvjeti za zakonito gospodarenje šumama i zaštite šume kao javno dobro, te omogućilo prikupljanje naknada za korištenje, zaštitu i unaprjeđenje šuma.
- 21) Sredstva tekuće pričuve koristiti samo za hitne i nepredviđene izdatke, te za ista osigurati dokaz o namjenskom utrošku sredstava od krajnjih korisnika.
- 22) Dospjele obveze po izvršnim sudskim rješenjima knjigovodstveno evidentirati u bilančnoj evidenciji, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
- 23) U okviru Jedinstvenog računa Riznice otvoriti i podračune za transakcije koje obavljaju pravosudne institucije.
- 24) Obračun amortizacije vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH a nabavu stalnih sredstava evidentirati korištenjem konta Imovina u pripremi.
- 25) Potrebno je poduzeti aktivnosti na donošenju Izmjena i dopuna Zakona o unutarnjem dugu.
- 26) Izvršna sudska rješenja potrebno je iskazati na bilančnim pozicijama obzirom da se radi o stvarnim i dospjelim obvezama, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja obveza u finansijskim izvješćima.
- 27) Poduzeti aktivnosti na poboljšanju sustava planiranja javnih nabava, unaprijediti komuniciranje između proračunskih korisnika i Povjerenstva za javne nabave kako bi se planiranje vršilo temeljem stvarnih potreba i u rokovima koji će omogućiti pravovremeno zaključivanje ugovora sa dobavljačima.
- 28) Potrebno je utvrditi suštinske probleme neefikasnosti provođenja postupaka javnih nabava na razini Županije, te poduzeti aktivnosti sukladno konstatiranim nalazima.
- 29) Obveze na teret proračuna tekuće godine preuzimati samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
- 30) Zaključenim ugovorima o javnim nabavama definirati cijene i količine roba i usluga koji su predmet ugovora te vrijednost za tekuću godinu u visini odobrenih proračunskih sredstava.
- 31) Potrebno je uspostaviti kontrolu realiziranja zaključenih ugovora o javnim nabavama te poduzeti sve aktivnosti koje će omogućiti pravovremen izbor ponuđača i zaključivanje ugovora u rokovima.
- 32) Izbor dobavljača i nabave roba i usluga vršiti putem odgovarajućeg postupka javne nabave i sukladno Zakonu o javnim nabavama.

-
- 33) Potrebno je donijeti odgovarajuće odluke kako bi se usuglasilo knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, a u cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u finansijskim izvješćima (Mašinsko-saobraćajna škola Mostar i Prometna škola Mostar, Općinski sud Mostar).
- 34) Dopuniti i unaprijediti Pravilnik o popisu imovine, potraživanja i obveza od 25.01.2007. godine, i uskladiti ga sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, te popis imovine, potraživanja i obveza provoditi sukladno navedenim propisima.

IV. PRIVITAK FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

1. BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2015. GODINE

Naziv institucije: Hercegovačko - neretvanska županija

Redni broj	Opis	31.12.2015.	31.12.2014.	Postotak (3/4)
1	2	3	4	5
1.	AKTIVA			
2.	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (od 2.1. do 2.8.)	15.831.755	10.222.154	155
2.1.	Gotovina i plemeniti metali	14.803.354	9.717.166	152
2.2.	Vrijednosni papirи	0	0	-
2.3.	Kratkoročna potraživanja	1.024.853	501.440	204
2.4.	Kratkoročni plasmani	0	0	-
2.5.	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	-
2.6.	Zalihe materijala i robe	0	0	-
2.7.	Zalihe sitnog inventara	0	0	-
2.8.	Kratkoročna razgraničenja	3.548	3.548	100
3.	Stalna sredstva (3.3.+3.6.+3.9.+3.10.)	33.649.665	35.714.988	94
3.1.	Stalna sredstva	69.289.359	69.716.633	99
3.2.	Ispravka vrijednosti	39.302.300	38.544.018	102
3.3.	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (3.1. - 3.2.)	29.987.059	31.172.615	96
3.4.	Dugoročni plasmani	1.081.128	1.079.404	100
3.5.	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	-
3.6.	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (3.4. - 3.5.)	1.081.128	1.079.404	100
3.7.	Vrijednosni papirи	0	0	-
3.8.	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	-
3.9.	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (3.7. - 3.8.)	0	0	-
3.10.	Dugoročna razgraničenja	2.581.478	3.462.969	75
	UKUPNO AKTIVA (2+3)	49.481.420	45.937.142	108
4.	PASIVA			
5.	Kratkoročne obveze i razgraničenja (od 5.1. do 5.6.)	33.615.494	36.046.555	93
5.1.	Kratkoročne tekuće obveze	7.381.558	9.998.123	74
5.2.	Obveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	-
5.3.	Kratkoročni krediti i zajmovi	1.500.000	1.577.292	95
5.4.	Obveze prema uposlenicima	16.222.123	16.765.182	97
5.5.	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	105.530	1.518.371	7
5.6.	Kratkoročna razgraničenja	8.406.283	6.187.587	136
6.	Dugoročne obveze i razgraničenja (od 6.1. do 6.3.)	25.763.858	28.505.232	90
6.1.	Dugoročni krediti i zajmovi	25.058.151	27.714.137	90
6.2.	Ostale dugoročne obveze	705.707	791.095	89
6.3.	Dugoročna razgraničenja	0	0	-
7.	Izvori stalnih sredstava (od 7.1. do 7.5.)	-9.897.932	-18.614.645	53
7.1.	Izvori stalnih sredstava	6.804.679	6.130.353	111
7.2.	Ostali izvori sredstava	1.081.128	1.079.404	100
7.3.	Izvori sredstava rezervi	0	0	-
7.4.	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	0	0	-
7.5.	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	17.783.739	25.824.402	69
	UKUPNO PASIVA (5+6+7)	49.481.420	45.937.142	108

Rukovodstvo je Bilancu stanja za 2015. godinu odobrilo dana 26.02.2016. godine.

Ministar financija

Adnan Faladžić, dipl. oec.

2. GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA ZA 2015. GODINU

Naziv institucije: Hercegovačko - neretvanska županija

Red. broj	Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Indeks (4/3)
			u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6	7
1.	PRIHODI (2+11+16)	185.093.420	180.100.120	171.178.866	-4.993.300	97
2.	PRIHODI OD POREZA (3+4+5+6+7+8+9+10)	143.560.320	142.708.724	132.034.911	-851.596	99
3.	Porez na dobit pojedinca i preduzeća (od 3.1. do 3.3.)	12.922.000	13.230.326	12.255.494	308.326	102
3.1.	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	22.000	18.651	40.500	-3.349	85
3.2.	Porezi na dobit preduzeća	12.900.000	13.211.675	12.214.994	311.675	102
3.3.	Porez na dobit banaka i dr. fin. organiz. i druš.za osiguranje i reosig. imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ost. poduzeća	0	0	0	0	-
4.	Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	-
5.	Porezi na plaću i radnu snagu	305.820	289.877	116.773	-15.943	95
6.	Porez na imovinu	85.000	80.610	52.461	-4.390	95
7.	Domaći porezi na dobra i usluge	126.000	116.107	50.976	-9.893	92
8.	Porezi na dohodak	20.300.000	21.016.533	19.289.752	716.533	104
9.	Prihodi od indirektnih poreza	109.812.000	107.966.225	100.261.809	-1.845.775	98
10.	Ostali porezi	9.500	9.046	7.646	-454	95
11.	NEPOREZNI PRIHODI (12+13+14+15)	38.983.100	33.967.724	35.314.546	-5.015.376	87
12.	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozit.kursn.razlika (od 12.1. do 12.7.)	3.704.720	3.446.978	1.815.818	-257.742	93
12.1.	Prihodi od nefinancijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	250.000	3.440.461	1.812.097	3.190.461	1.376
12.2.	Ostali prihodi od imovine	0	6.377	3.661	6.377	-
12.3.	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	3.454.720	140	60	-3.454.580	0
12.4.	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	-
12.5.	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	-
12.6.	Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	-
12.7.	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	-
13.	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (od 13.1. do 13.7.)	33.377.480	28.662.709	31.545.181	-4.714.771	86
13.1.	Administrativne takse	1.700.000	1.866.510	887.887	166.510	110
13.2.	Sudske takse	3.300.000	3.371.047	3.493.831	71.047	102
13.3.	Komunalne naknade i takse	1800	486	400	-1.314	27
13.4.	Ostale proračunske naknade i takse	15.071.120	15.591.121	16.718.985	520.001	103
13.5.	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	9.175.050	3.988.730	6.313.112	-5.186.320	43
13.6.	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna)	2.800.000	2.737.930	3.131.948	-62.070	98
13.7.	Neplanirane uplate – prihodi	1.329.510	1.106.885	999.018	-222.625	83
14.	Novčane kazne	1.900.000	1.840.589	1.951.263	-59.411	97
15.	Drugi tekući prihodi	900	17.448	2.284	16.548	1.939
16.	PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (17+18+19+20+21+22)	2.550.000	3.423.672	3.829.409	873.672	134

17.	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	-
18.	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	2.500.000	3.375.592	3.829.399	875.592	135
19.	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	-
20.	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondove	0	0	0	0	-
21.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	-
22.	Donacije	50.000	48.080	10	-1.920	96
23.	RASHODI (24+25+26+27+28+29+30)	179.158.510	166.399.709	168.218.099	-12.758.801	93
24.	Plaće i naknade troškova uposlenih (od 24.1. do 24.2.)	111.732.280	108.453.353	108.409.286	-3.278.927	97
24.1.	Bruto plaće i naknade plaća	95.511.530	93.127.379	93.341.248	-2.384.151	98
24.2.	Naknade troškova uposlenih	16.220.750	15.325.974	15.068.038	-894.776	94
25.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	11.130.330	10.772.772	10.833.652	-357.558	97
26.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (od 26.1. do 26.9.)	19.194.180	15.816.632	19.057.191	-3.377.548	82
26.1.	Putni troškovi	251.645	146.868	137.803	-104.777	58
26.2.	Izdaci za energiju	1.814.300	1.441.939	1.697.745	-372.361	79
26.3.	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	2.246.910	2.175.751	2.357.915	-71.159	97
26.4.	Nabavka materijala i sitnog inventara	1.893.575	1.389.564	2.127.652	-504.011	73
26.5.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	905.780	729.201	1.423.607	-176.579	81
26.6.	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	686.195	677.037	691.374	-9.158	99
26.7.	Izdaci za tekuće održavanje	5.763.975	4.830.725	5.410.872	-933.250	84
26.8.	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	375.640	320.764	300.849	-54.876	85
26.9.	Ugovorene i druge posebne usluge	5.256.160	4.104.783	4.909.374	-1.151.377	78
27.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 27.1. do 27.8.)	33.256.730	28.522.893	27.928.699	-4.733.837	86
27.1.	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	10.254.540	6.526.159	14.248.927	-3.728.381	64
27.2.	Tekući transferi pojedincima	6.747.000	6.596.488	6.945.929	-150.512	98
27.3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	10.253.190	9.886.844	5.219.107	-366.346	96
27.4.	Subvencije javnim preduzećima	3.674.000	3.607.229	606.936	-66.771	98
27.5.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	100000	80000	0	-20.000	80
27.6.	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
27.7.	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	-
27.8.	Drugi tekući transferi	2.228.000	1.826.173	907.800	-401.827	82
28.	Kapitalni transferi (od 28.1. do 28.7.)	1.086.470	1.086.469	251.997	-1	100
28.1.	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	426.470	426.469	0	-1	100
28.2.	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	-
28.3.	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	660.000	660.000	251.997	0	100
28.4.	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	-
28.5.	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	0	0	0	-
28.6.	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
28.7.	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	-
29.	Izdaci za kamate i ostale naknade (od 29.1. do 29.4.)	2.197.920	1.747.590	1.737.274	-450.330	80
29.1.	Kamate na pozajmice primljene kroz državu	0	0	0	0	-
29.2.	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	-
29.3.	Kamate na domaće pozamljivanje	2.097.920	1.747.590	1.737.274	-350.330	83
29.4.	Izdaci za kam. vezane za dug po izdanim garancijama	100.000	0	0	-100.000	0
30.	Tekuća pričuva	560.600			-560.600	0

31.	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 23)	5.934.910	13.700.411	2.960.767	7.765.501	231
	TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
32.	Primici od prodaje stalnih sredstava (od 32.1. do 32.3.)	0	3.911	17.908	3.911	-
32.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	3.911	17.908	3.911	-
32.2.	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	-
32.3.	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	-
33.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava (od 33.1. do 33.6.)	2.677.050	1.212.052	3.757.315	-1.464.998	45
33.1.	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	-
33.2.	Nabavka građevina	100.000	126.741	897.217	26.741	127
33.3.	Nabavka opreme	1.735.280	545.896	2.594.027	-1.189.384	31
33.4.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	-
33.5.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	354.570	217.788	266.071	-136.782	61
33.6.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	487.200	321.627	0	-165.573	66
34.	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (33 minus 32)	2.677.050	1.208.141	3.739.407	-1.468.909	45
35.	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) (31 minus 34)	3.257.860	12.492.270	-778.640	9.234.410	383
	TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
36.	Primici od finansijske imovine (od 36.1. do 36.7.)	0	0	0	0	-
36.1.	Primljene otplate od pozajmlj. dr. nivoima vlasti	0	0	0	0	-
36.2.	Primljene otplate od pozajmlj. pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
36.3.	Primljene otplate od pozajmlj. javnim poduzećima	0	0	0	0	-
36.4.	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	-
36.5.	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajed.ulag.	0	0	0	0	-
36.6.	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	-
36.7.	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	-
37.	Izdaci za finansijsku imovinu (od 33.1. do 33.7.)	0	0	0	0	-
33.1.	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
33.2.	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	-
33.3.	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	-
33.4.	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	-
33.5.	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	-
33.6.	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	-
33.7.	Pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	-
38.	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (36 minus 37)	0	0	0	0	-
	TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBVEZAMA					
39.	Primici od zaduživanja (39.1. + 39.2.)	1.440.000	0	3.375.000	-1.440.000	0
39.1.	Primici od dugoročnog zaduživanja (39.1.1. + 39.1.2. + 39.1.3.)	1.440.000	0	0	-1.440.000	0
39.1.1.	Zajmovi primljeni kroz državu	0	0	0	0	-

39.1.2.	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	-
39.1.3.	Primici od domaćeg zaduživanja	1.440.000	0	0	-1.440.000	0
39.2.	Primici od kratkoročnog zaduživanja (39.2.1. + 39.2.2. + 39.2.3.)	0	0	3.375.000	0	-
39.2.1.	Zajmovi primljeni kroz državu	0	0	0	0	-
39.2.2.	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	-
39.2.3.	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	3.375.000	0	-
40.	Izdaci za otplate dugova (od 40.1. do 40.6.)	5.941.140	4.441.472	1.857.806	-1.499.668	75
40.1.	Otplate dugova primljenih kroz državu	0	0	0	0	-
40.2.	Vanjske otplate	0	0	0	0	-
40.3.	Otplate domaćeg pozajmljivanja	4.607.800	4.441.472	1.857.806	-166.328	96
40.4.	Otplata unutrašnjeg duga	0	0	0	0	-
40.5.	Otplata duga po izdanim garancijama	1.333.340	0	0	-1.333.340	0
40.6.	Otkup duga	0	0	0	0	-
41.	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (39 minus 40)	-4.501.140	-4.441.472	1.517.194	59.668	99
42.	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (35 + 38 + 41)	-1.243.280	8.050.798	738.554	9.294.078	-648

Rukovodstvo je Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2015. godinu odobrilo dana 26.02.2016. godine.

Ministar financija

Adnan Faladžić, dipl. oec.

3. IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA ZA 2015. GODINU

Naziv institucije: Hercegovačko - neretvanska županija

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Iznos
1	2		3	4
I NOVČANI PRIMICI				
1	700000	Prihodi (od 2 do 6)	450	181.727.768
2	710000	Prihodi od poreza	451	142.708.725
3	720000	Neporezni prihodi	452	35.577.923
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	3.423.672
5	740000	Kapitalni transferi	454	0
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obveza	455	17.448
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	3.911
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	3.911
9		Financiranje (od 10 do 12)	458	0
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	0
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	181.731.679
14		II NOVČANE ISPLATE		
15	600000	Rashodi (od 16 do 21)	463	170.991.965
16	611000	Plaće i naknade troškova uposlenih	464	108.756.425
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	10.990.200
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	18.375.695
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	30.342.973
20	615000	Kapitalni transferi	468	780.167
21	616000	Izdaci za kamate	469	1.746.505
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	1.212.053
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	1.212.053
24		Financiranje (25+26)	472	4.441.472
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	0
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	4.441.472
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	176.645.490
28		NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 minus 27)	476	5.086.189
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	9.717.166
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	14.803.355

Rukovodstvo je Izvješće o gotovinskim tokovima za 2015. godinu odobrilo dana 26.02.2016. godine.

Ministar financija

Adnan Faladžić, dipl. oec.